

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.

Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

Repriviri.

Sinoadele bisericii greco-orientale sau cum se mai zice în popor, neunite, cari s'au intrunit la Dumineca Tomii și despre cari am dat știre în numărul trecut, și-au sfârșit lucrările.

Mai întâiu s'a gătat sinodul din Caransebeș, Marți în săptămâna trecută, apoi cel din Arad și în urmă, Duminecă și-a sfârșit lucrările sinodul cel mai mare, sinodul arhiepiscopesc din Sibiu.

Toate sinoadele au pus la cale și au adus hotărâri însemnate, cari dacă se vor pune în lucrare, mult bine vor aduce bisericii române greco-orientale. Și cum noi Românii am fost și sîntem ocrotiți prin biserică, sub aripile căreia viază și lucră școalele române, de înaintarea și întărirea bisericelor noastre numai bucura ne putem. De aceea ne bucurăm și de bunele lucrări ale sinoadelor și credem că e bine să facem o reprivire asupra celor mai însemnate din ele.

Să începem mai întâiu cu sinodul arhiepiscopesc din Sibiu.

În numărul din urmă am amintit, că s'au luat în seamă rapoartele consistoriale despre starea arhiepiscopiei. Rapoartele ne arată, că peste tot stările sînt destul de bune. O vedită înaintare s'a văzut și s'a constatat în sinod cu deosebire în partea financiară (de bani) și această înaintare s'a făcut prin înțeleapta conducere a Escelenței Sale Metropolitului, ceea-ce i-s'a recunoscut în sinod. Prin aceasta se poate, ca slujitorii sfintei biserici să fie mai bine plă-

țiți și astfel tot mai mult și cu tragere de inimă să lucreze pentru biserică.

Un punct luminat, un fapt mareț al sinodului a fost hotărârea privitoare la zidirea bisericii catedrale, care trebuie să se pună în lucrare. Astfel se împlinește acum vechea dorință a lui Șaguna, o mare și ferbinte dorință, care a rămas să se împlinească acum. Pentru biserică gr.-orient. acest lucru este de mare însemnătate, care, cum a zis Escel. Sa Metropolitul în cuvântul de deschidere al sinodului, este reclamat de interesul, onoarea și vaza religiunii. Biserica gr.-or. va avea în metropola sa, în Sibiu, o zidire monumentală, ridicată întru mărirea lui Dumnezeu.

S'a votat apoi regulamentul pentru lucrurile din lăuntru la consistor, făcându-se o nouă deregătorie, așa numită *esactorat*, pentru luarea în seamă a socotelilor din parochii și a banilor, ce vin la consistor.

Alt regulament privește chivernisirea averilor bisericesti din parochii și protopopiate. Acestea au fost lungi dispute și s'au primit așa, ca socotelile să se facă simplu, fără grele forme, ceea-ce va interesa pe epitropi și alte persoane din parochii, cari poartă socotelile.

Sinodul a mai luat hotărâre cu privire la preoți și învățători. Astfel a hotărât ștergerea cursului clerical extraordinar; adică de aci înainte să nu mai fie primiți de preoți oameni fără pregătire mai înaltă, numai pentru un sat. Apoi consistorul a fost însărcinat a deschide cursul al pătrălea de pedagogie, adică fiitorii învățători să învețe nu trei, ci patru ani.

Strigoii se duc în dimineața de Sfântul George pe malul unei ape și de pe iarba de pe mal adună rouă într'un vas, și cu acea rouă strică vacile.

De vei prinde un șoarece în ziua de Sf. George și-l vei omori, să-l pui să se uște până la anul, grijindu-l, căci cu el vei tămădui oamenii, cari vor fi apucați de frăs.

Ca să întorci laptele la vacă, te duci în ziua de Sf. George la o moară de scoartă, și pui sub sulul roatei un ștergar înmuiat în ulei de cel curat, lăsându-l acolo până seara, când îl vei găsi rupt. Dacă-i dai drumul pe vale, cum va curge apa, așa îți va curge laptele.

Aceste le recere timpul dela noi, și legile țării și ele arată o înaintare a bisericii și culturii noastre.

S'a mai hotărât întemeierea unui fond preoțesc, la care vor da banii de voe bună preoții și din care se vor ajuta ei.

Tot asemenea se va pune în lucrare regulamentul pentru asigurare contra focului a zidurilor bisericesti și altele.

Peste tot lucrarea sinodului arhiepiscopesc din anul acesta a fost mănoasă și hotărârile bune roade vor aduce pentru bisericii, pentru școale și pentru poporul credincios.

Lucrările sinoadelor din Arad și Caransebeș le vom face cunoscute în numărul viitor. (m.)

PROCESE DE PRESĂ. Redactorul nostru responsabil, dl. Andreiu Baltes este citat la pertractare finală în două procese de presă. Unul se va pertracta în 20 Maiu st. n. a. c. Încriminat este un articol apărut în nr. 153 al „Tribunei“ din 1900, sub titlul „Sînt lași“. Al doilea proces este fixat pe ziua de 22 Maiu st. n. a. c. Articolul încriminat a apărut în nr. 150 din anul trecut al „Tribunei“ sub titlul „Punem stavilă“.

Vorbă împărătească. S'a scris mult despre vorbirea ținută în fața studenților dela universitatea din Bonn de împăratul german Wilhelm II.

FOIȚA.

Credințe populare de Sf. George.

Împ. de L. R. Prașca.

Cine vrea, ca să găsească o comoară de bani, acela să ese la miezul nopții de Sfântul George în răsucii și va vedea o pară de foc, înălțându-se sus; fugind într'acolo să implante un cuțit în locul acela, că acolo va găsi comoara.

Balega de vite din noaptea de Sf. George e bună de leac, căci tămăduiește boalele cele mai periculoase.

De vei omori un șerpe de apă în ziua de Sf. George, vei avea mult noroc la holde.

Poesii populare.

Din Vucova-Timișană.

Culese din popor de Ioan Răchițan, comerc.

Unde vîd ciopor de fete,
Trec apa să mor de sete
Să iubesc că 'mi-se șede.
Unde vîd nevestele,
Trec apa ca șerpele
Să le sărut buzele!

Trandafir cu creanga-n apă
Plînge mîndruța de creapă,
Că n'are bade să-i placă.
Trandafir bănățenesc
Aș iubî-o nu-ndrăznesc,
Trandafir cu foaia lată
Aș iubî-o, dar' nu-i fată!..

A fost o vorbire plină de înțelepciune, vrednică de a fi însemnată de tinerimea studioasă a ori-cărei națiuni ce aspiră la un viitor mândru și fericit. *«Viitorul vă așteaptă — zise împăratul — și va avea lipsă de puterile d-voastră; însă nu pentru a le cheltui în visări cosmopolite ori pentru a le pune în serviciul tendințelor unilaterale de partid, ci pentru a cultiva tăria ideii naționale și idealele noastre».* Eată un program de aur al vieții cu atât mai măreț și mai strălucit, cu cât a fost vestit tinerimii de cel mai puternic împărat.

Băncile și parlamentul. Incă nici nu s'a început discuția proiectului de lege referitor la incompatibilitate, și deja unii deputați guvernamentali se gândesc la consecvențele ce au să le tragă în urma dispozițiilor contemplate în această lege. După-cum se svonește, vre-o cincizeci de deputați liberali, cari ocupă funcțiuni incompatibile, au declarat lui Széll, că la alegerile viitoare nu-și vor pune candidatura, ci vor rămâne și mai departe pe terenul «activității economice». Acest pas al incompatibililor l-a surprins pe Széll, care nu se aștepta, ca atâția deputați să prețuiască mai mult băncile și fabricile, decât parlamentul.

DOI CARDINALI SLAVI. Ieri a avut loc în palatul din Buda predarea biretului de cardinal arhiepiscopului din Praga *Srbensky* și episcopului din Cracovia *Puzyna*. Această imponentă ceremonie le-a căsunat mare durere patrioților noștri maghiari și îi face să invinulască guvernul, că nu esercită destulă influență la Vatican, ca Papa să fi denumit și vre-un Ungur de cardinal. În cazul de față — zic ei — e stricată „paritatea“, căci Austria are dublu atâția cardinali ca Ungaria.

Incompatibilitatea. În constituirea ce a avut prim-ministrul Széll cu o mare parte din membrii mai marcanți ai casei magnaților, s'a primit cu unanimitate părerea contelui *Csáky Albin*, ca legea de incompatibilitate să nu se estindă asupra membrilor casei magnaților. Astfel noua lege va cuprinde dispozițiuni referitoare numai la incompatibilitatea deputaților.

DIN LUME.

Bulgaria.

După atâta gălăgie, după atâtea svonuri rășboinice, după omorurile și jafurile mișelești făcute de Bulgarii lui *Saraffoff*, după-ce și acest rășvrățitor cu tovarășii sei a fost aruncat în temniță și după-ce pentru toată turburarea aceasta pricinuită de Bulgari, se zicea, că Europa întreagă este mâniată pe ei, — eată auzim acum, că la *Tarigrad* bărbații trimiși de statele europene să sfătuesc, cum și ce să se facă ca Bulgarii să fie mulțumiți. Rusia, care mai nainte îndemna pe Turci să lovească fără cruțare în cei-ce turbură pacea, acum cere dela Sultanul ca să facă atât în Macedonia, cât și în celelalte părți ale împărăției sale reforme, adecă inoirile și îmbunătățirile cerute

de diferitele popoare. Eată deci, că Bulgarii cu strigăte și cu amenințări obraznice și-au cam ajuns scopul..

Prințul *Ferdinand* s'a întors acasă. Ceea-ce este mai mult, *Michailovschi*, noul președinte al comitetului macedonean-bulgar, a îndrăznit într'o adunare să atace pe înțeleptul și viteazul Rege *Carol I.* al României și să amenințe, că ceea-ce a fost până acuma între Bulgari și Români e numai începutul, dar' adevărata luptă a Slavilor (Bulgarilor) împotriva Românilor de acî înainte are să urmeze.

De însemnat este, că reuniunile pușcătorilor la fîntă din Bulgaria earăși au început să se deprindă în arme.

Nihilisții în Polonia.

Într'o comună din Polonia-rusească s'a dat de urmele unei conjurațiuni de nihilisți lăpăta în toată Polonia. Până acum poliția a deținut 1000 de persoane, între cari sînt o mulțime de oameni de frunte.

Boala Greciei.

Regele Greciei s'a jeluit înaintea unui bărbat de stat, că țeara și poporul grecesc nu poate da înainte din pricina certelor pătimase, din pricina dușmăniei neîmpăcate ce bîntuie în sinul națiunii grecești.

Burii tot biruitori.

Până acum au cheltuit Englezii 3 miliarde 825 milioane de franci pentru rășboiul lor în contra Burilor. Și cu toate acestea nici ispravă. Din contră. În zilele din urmă ne-au sosit știri, că în două locuri au fost lupte inverșunate și că într'amîndouă locurile Englezii după-ce au fost rășbiți, cum se cade, au trebuit să se dea legați în mîna Burilor. Acestia, după-ce le-au luat armele și i-au desbrăcat, le-au dat earăși drumul în libertate.

Mai deunăzi scrisesem, că Burii au prins pe generalul englez *French* cu vre-o 400 de oameni. Acum vine știrea, că cinstitul general a depus comanda și a părăsit câmpul de luptă. Lucrul se înțelege așa, că *French* (întocmai ca mai de mult *Buller*, un alt general englez) într'adevăr a fost prins de Buri, dar' acestia i-au dat drumul, punîndu-l — firește — mai întăiu să jure pe cuvîntul lui de onoare, că toată viața lui nu va mai prinde arma în contra Burilor.

După toate acestea se înțelege, că Englezii earăși dau zor cu încheierea păcii.

Bătrînul *Kruger* este invitat la America, unde va și pleca pe la începutul lui Iunie.

Din China.

În China earăși s'a încins rășboiul. În 23 și 24 Aprilie n. într'o luptă de 2 zile lângă marele zid chinezesc, o oaste germană a fost respinsă de rășculații chinezi, 5 oficeri și 80 soldați germani au căzut morți. — Rusia a mai trimis 50.000 cătane în Mandjuria Chinei.

Din România.

Sărbarea lui Mihai-Viteazul.

Liga a fixat definitiv sărbarea iubilară a lui Mihai-Viteazul pe 20 și 21 Maiu v. În 20 Maiu procesiune la măn. Dealul, în 21 congresul Ligei. Se vor da apoi frumoase sărbări.

SCRISORI.

Școală de stat.

De sub poalele Rătezatului, Apr. 1901.

A trecut mult timp de când parochiile gr.-cat. Rîu-de-mori-Ostrovel susțin o școală confesională bine organizată și înzestrată cu o putere didactică corășpunzătoare. Esistența acestei școale se părea deplin asigurată, și acest fapt jignia mult spiritul șovinistic al consătenilor unguri. Mișcat-au ei toate petrele, și pusau la cale fel și fel de lucruri, numai ca această școală, fiica bisericii din loc să piară și pe ruinele ei să se ridice una de stat! Căci, vezi Doamne, e vorbă de maghiarisare și spre scopul acesta, pătimășii noștri ar fi în stare a se alia chiar și cu puterile infernului. — Până la anul 1897 salariul docental se plătia mare parte din venitul după vîșăritul pădurii fostilor iobagi, și astfel poporul în susținerea școalei nu avea mari dificultăți.

Notarul nostru, urîtor de tot ce e nemaghiar, om străin și de altă lege, prevăzînd că simpatia poporului față de școala proprie se va micșora numai în cazul când va trebui să plătească prin repartiție întreg salariul de 600 coroane, a denegat senatului școlastic dreptul usitat de a mai acoperi spesele cultului școlastic din numitul vîșărit. Nu i-a succes însă nici în chipul acesta, căci poporul sperînd în un viitor mai bun, suporta cu paciență ori-ce impozit și dragoste avea față de școală și biserică, convins fiind că numai în aceste două instituțiuni sfinte mai află balsam mîngăietor față de multele necazuri ce-l lovesc!

Aceste neisbutiri fiind în detrimentul maghiarisării, ca atare subminau ambiția patrioților falsei, și trebuia deci să caute căi mai sigure conducătoare la scop, zic, trebuia să-și afle aderenți din sinul poporului, cu ajutorul cărora mai ușor să-și ajungă intenția, folosindu-se de ei ca de niște instrumente oarbe.

Astfel de instrumente josnice au și aflat, două în Rîu-de-mori și una în Ostrovel, numele li-l rețac, căci în fine recunoscîndu-și eroarea au capitulat revocîndu-o. Acesti 3 culpabili poporeni în ziua de Sf. Nicolae a. t. au cutreerat satele și dela ușă la ușă umblau cerșind subscrieri pentru ștergerea școalei confesionale și înlocuirea ei cu una de stat. Pe oamenii mai slabi de ânger îi amăgeau cu favorul, că pe viitor în spesele școalei vor plăti numai 5%, după darea directă; dela fruntași au înșelat subscrieri, zicînd că ei umblă pentru recăștigarea în favorul școalei a venitului după vîșărit, și pe astfel de căi nelegale au obținut vre-o 70 de subscrieri, cu cari alergînd la forestierul Cseh Bertalon, acesta aproape nebun de bucurie le-a compus o petiție

în limba maghiară, și motivată cu o mulțime de neadevăruri a fost trimisă oficiului pretorial din Hațeg, cu scop ca acesta să mijlocească întreruperea înaltei idei. Mult, peste măsură mult a asudat acest împintinat întru punerea în mișcare a poporului. Ba atât de energic s'a arătat, încât pe preoții Michail Iubaș și Ioan Bunat, fiindcă nu consimțeau cu ideile Măriei Sale, i-a amenințat și cu pierderea ajutorului de stat! Vitrege, în adevăr vitrege timpuri a ajuns s'ermana noastră preoțime, când pentru împlinirea datorinței cu conștiințioasă e amenințată în subsistență, chiar și de un simplu funcționar al unui proprietar de pământ!!! Ce zici, dle Cseh, au din cassetă-ți proprie se ajută preoțimea, nu din a statului, unde contribuie și poporul român, pe care atât de mult voești a-l teroriza?! Eu, ca să fiu obiectiv, te las în pace. Oficiul pretorial rezolvază numita petiție astfel, că chestia cu școala se se desbată în o ședință extraordinară a comitetului comunal. Acum se fi v'zut sfărâmături de creeri la șovinistii noștri! Se temeau șermanii că au să picie. Și ca lucrul să fie mai coșer, li-s'a aliat și drăguțul de jidan Veil Solomon, apoi și drăguțul de corteziri. Primarul e amenințat cu destituire din post, preoții cu pierdere de ajutor, alții cu altele, dar' înzădar, căci conștii de chemare au fost toți ai noștri, începând dela primar până la cel din urmă membru. Că la desbaterea ținută în 10 l. c. nu s'au făcut abusuri mai mari, e de a se mulțumi vrednicului preot Michail Iubaș, fruntașului virilist Vasile Iubaș, precum și harnicului econom și membru în comitet Ioan Dumbravă, cari protestau cu toată tăria adevărului. Cererea virilistului V. Iubaș, de a se lua la cunoștință protocolară cum cele 3 suflete negre l-au sedus la subscriere contra școlii confessionale, nu s'a luat la cunoștință, și e de regretat că nu s'a înaintat recurs! Contra plenipotenței dată gornicului Măyer, ea nelegală, s'a înaintat recurs, al cărui vot picând, rămân contra școlii confessionale 4 voturi și pentru 5 voturi. Deosebit respect dlui subnotar Michail Papházi, originar din Lugoj, care ca om cu principii sănătoase și vederi mai largi, nu s'a lăsat a fi sedus de nime, oi privia toate cu sânge rece! De astă-dată atât, și după împrejurări voi mai reveni.

Românul de sub poalele Răzeturului.

De-ale meseriașilor noștri.

Sebeșul-săsesc, Aprilie 1901.

'Mi-s'a dat ocaziune a cetii în mai multe rânduri despre bunele isprăvuri ce se fac în diferite orașe de către meseriașii noștri constituiți în reuniuni. 'Mi-se umple inima de bucurie v'zând că ne-am trezit și noi din amorțeală, și tindem a umple golul atât de simțit în viața noastră națională și socială. De doi ani trecuți ne-am constituit și noi meseriașii din Sebeș în reuniune, sub numirea: Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur »Andreiana«. Sânt netăgăduite foloasele ce avem dela această reuniune.

Înainte cu doi ani eram reslățiți printre popoarele străine, nu ne cunoșteam noi pe noi meseriașii, ne cum se

ne cunoască alții. La început puțini, acum aproape toți sântem grupați în jurul unui falnic drapel cu inscripția »Meseria și industria plug de aur«. Convenim în fiecare săptămână odată în localul reuniunii noastre, unde vorbim și discutăm asupra chestiunilor de interes privitor la meserii și alte lucruri folositoare. Aceste conveniri ne-au făcut într'un timp destul de scurt să putem privi lumea cu alți ochi ca până acum. Nu zace în puterea mea ca să vă pot descrie amănunțit influența, ce a făcut asupra noastră această reuniune. Voi a vă spune unele lucruri, din cari se poate vedea pe ce treaptă stăm azi. Din nimic, avem local propriu, toate jurnalele ne sânt la dispoziție, puse de către casina română. Avem un capital neatacabil de peste 1000 coroane, un fond disponibil de peste 200 coroane, un fond pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor de meseriași de peste 300 coroane, un frumos drapel, mobilier propriu, culise proprii pentru teatru, o bibliotecă, toate în preț de peste 800 coroane.

O singură împrejurare mă neliniștește, că deși, după-cum am cetit de pretutindenea, se face alarmă pentru spriginirea și crearea de reuniuni de meseriași, ca singure mântuitoare în timpul de azi, totuși unde și sânt meseriași și își dau și silința să corăspundă cerinței, li-se pun pedeci — să te miri — chiar de către inteligență. Exemplul viu e Bistrița. Sibiiul, Seliște, după-cum am cetit, fac excepțiuni. La noi, mă doare, dar' trebuie să spun, că încă nu prea e după-cum ar trebui să fie. Așa de exemplu, comitetul reuniunii noastre a făcut o rugare comitetului parochial, să lase ca corul reuniunii noastre să țină probe de cântări în școală, dar' nici n'a fost băgat în seamă. Apoi voinde a cânta corul nostru în biserică răspunsurile liturgice, a fost oprit, după-ce începuse deja să cânte. Pentru-ce, nu ne e cunoscut, deși am cerut deslușiri. Alta: la producțiunile noastre nu prea vezi inteligența reprezentată, onoare excepțiunilor. Din ce cauză, nu știm; lăsam să judece onor. public, dacă fac bine ori nu.

Acum să vă scriu ceva și despre producțiunea de a treia zi de Sf. Paști, căci alții și așa nu scriu despre noi și despre lucrurile noastre. S'a predat: »Paza Maicii sfinte«, dramă în 4 acte, localizată de A. Popp. Înțelesul piesei e combaterea credințelor deșerte în farmece și vrăjitorii. Au jucat bine rolurile de tâlhari și negustori P. Muntean, Androne D. Savu, apoi în celelalte roluri P. Opinear și Maria Popa. Cea din urmă prin prezentarea frumoasă a sentimentelor religioase a făcut bun efect. Ângerul foarte bine l'a predat Ana Androne. Copiii Florica Sirbu și Ioan Reftea, țerancele Maria Străcat și Rusalina Savu, au predat rolurile mulțumitor. Conte, fală mare, a fost jucat de dl vicepreședinte al nostru G. Tătar, și a făcut fără îndoială cea mai mare impresie asupra publicului. Dumnezeu să-l țină între noi. Numai d-sale putem să-i mulțumim pentru starea și înaintarea la care ne-a adus prin multele trude. Gendarmi adevărați au fost I. Tecău și S. Lupșe, pe judele satului l'a știut bine preda D. Popa.

A doua piesă, »Vlăduțul mării«, comedie cu cântece într'un act de I. Lupescu, a plăcut publicului foarte mult, secerând aplause neafirșite.

Pe lângă persoanele din piesa premergătoare au mai jucat în piesa aceasta și P. Muntean, Ana Moga și Ana Androne, purtându-se toți brav.

A urmat apoi dansul, care cu vioiciune a durat până în dalbele zori. Absența și de astă-dată a inteligenței din loc și jur era celor de față neaplicabilă.

Succesul material asemenea a fost mulțumitor, intrând la cassă 200 cor. și 20 bani.

Dee Dumnezeu să se întoarcă toți spre cele bune și folositoare neamului românesc. *Meseriașul.*

Instalarea unui preot.

Veneția-inferioară, 29 Apr. st. n.

Comuna noastră fruntașă este premenită cu conducători tineri, dela cari poporul nostru muncă cinstită, muncă de mântuire din păcate și miserie așteaptă. În scurte intervale Dumnezeu ne-a trimis pe preotul gr.-ort. *Ganea*, pe notarul *Gligore*, bărbați tineri și harnici de muncă, întocmai ca și învățătorii celor două școli.

Acum earăși avurăm o zi memorabilă pentru comuna noastră.

Văduvita parochie gr.-cat. din Veneția-inferioară, Duminecă, în 28 Aprilie n. a. c., și-a căpătat mirele seu în persoana tinerului preot *Ioan Popenețiu*, care a fost instalat în sfânta biserică, prin Rev. Domn vicar al Făgărașului *Iacob Macaveiu*.

A fost un act demn de însemnătatea lui.

Un banderiu frumos compus din călăreți a eșit până la vecina comună Șercaia întru întimpinarea iubitorilor oaspeți și de acolo au venit cu alaiu până înaintea bisericii din loc. La ușa bisericii fură întimpinați printr'o vorbire bine potrivită din partea învățătorului gr.-cat. din loc *Corneliu Langa*, la care noul preot a răspuns adânc impresionat.

După săvârșirea sfintei liturgii, Rev. Domn vicar *Iacob Macaveiu*, prin o aleasă vorbire recomandă credincioșilor pe noul mire al bisericii, îndemnându-i la ascultare, la săvârșire de fapte nobile, punându-le la inimă datorințele față de biserică, care e singură fericitoare și conducătoare la liman de mântuire.

Pășește apoi în ușa altarului tinerul preot și prin cuvinte blânde și alese își spune vorbirea de instalare, în care arătând credincioșilor sarcina cea grea ce și-a luat-o asupra-și, cere ajutorul lor ca să-și ajungă cu atât mai ușor scopul de a-i conduce la tot ce e bun, frumos și nobil. Totodată având în vedere multele cheltueli ce s'au făcut în timpul din urmă cu renovarea temeinică și sfințirea bisericii, tinerul apostol al credinței și al jertfei, declară că pentru anul acesta abdice în favorul fondului bisericesc de venitele sale parochiale.

Terminându-se partea oficioasă a actului de instalare, oaspeții au fost invitați la masa dată de tinerul preot în casa ospitală a domnului primpretor în pens. *Iacob Popenețiu*, unde s'au ridicat mai multe toaste.

După inserate domnul învățător *C. Langa* a surprins pe oaspeți printr'o serenadă, executând câteva prea frumoase cântări în două voci cu elevii de școală. Plăcut ne suna în urechi vocile drăgălașe ale micuților și domnul învățător merită toată lauda, că și în chipul acesta a înălțat s'erbătoarea acestei zile și a încheiat astfel actul de in-

stalare cu demnitatea recerută de însemnătatea lui.

De încheiere dorim tinărului preot, ca munca sa în viaa Domnului să fie încoronată cu succes și sămânța aruncată să prindă rădăcini în inimile credincioșilor. Dumnezeu să-l întărească spre a putea fi folositor bisericii și neamului său.

Un credincios.

A IV-a ședință literară a meseriașilor noștri.

Sibiiu, 27 Aprilie n.

Meseriașii noștri, soțiile și fiicele lor, îmbrăcaseră alaltăieri din nou haine de sârbătoare. Se svonise adevărat, că mai mulți membri de ai sinodului arhidiecezan vor lua parte la serata literară, ținută în localitățile reuniunii sodalilor noștri. Ședința s'a petrecut însă tot între noi, în familie. Salele, ca întotdeauna ticsite de public. Presidentul nostru dl Victor Tordășianu, ne pune în vedere între altele, cum mulțumită valorosului sprigin al I. P. S. Sale domnului arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, totodată patron al reuniunii noastre, reuniunea în scurtă vreme proprietară de casă va ajunge în Sibiiu. Arată, cum Venerabilul consistor s'a îndurat a considera o cerere a reuniunii și a ne avansa suma de 8000 fl. pentru achiziția casei din strada Bruckenthal nr. 17, ce s'a vândut în 10 a curenteii — pe calea licitațiunii publice. La licitațiune casa a rămas pe noi respective pe Venerabilul consistor ca plus oferent cu suma de 8925 fl., din cari 925 fl. va trebui să-i coperim noi imediat din fondul de 20 bani și din împrumuturi contrase din fondurile noastre proprii. Dacă cumpărarea perfectă va fi, vom publica în estensiune actul memorabil, prin care început s'a făcut pentru cimentarea clasei noastre de mijloc.

E frumos ca însași biserica să sară în ajutorul până aci ignorașilor noștri meseriași.

Lacrămi de bucurie podideau pe obrazii celor prezenți la comunicarea acestui eveniment de cea mai mare importanță pentru noi. Dl president apoi a trecut în revistă pe toți amicii, binevoitorii și spriginitorii clasei noastre de mijloc, cari parte s'au înscris de membri, parte au contribuit cu sume considerabile la fondurile noastre diferite și în fine laudând pe coriștii și diletanții de Duminecă seara, cari au adăos o nouă zală, zală de aur la cununa ce noi o împletim — declară ședința deschisă.

Decursul pe scurt al ședinței a fost următorul:

Membrul Emanuil Bobancu, culeg-tip. a declamat cu simț și pricepere poezia »Bătălia dela Călugăreni« și tot d-sa ne-a delectat cu câteva cupleturi de-ale lui I. Moșoiu; sodalul măsar I. Cărătuș, a declamat poezia »Cele culte« de T. Alexi; pedagogul Teodor Libeg, ca întotdeauna a produs mult haz cu povestea din popor »Lupul păcălit« și cu anecdota populară localizată de E. T. L. »Cum încelecă un Român pe spatetele Țiganului«; st. C. B. a plăcut de tot în declamarea anecdotelor »N'ai mânca ceva?« și »Nu puteai să-mi spui« de Speranță. Dl George Mușiu, culeg-tip ne-a citit bucata »Criminalul« de H. Bernauer, tradusă de d-sa într'o limbă românească frumoasă și fluentă; harnicul culeg-tip. Nicolau Bratu, s'a impus și de astă-dată frumos, prin declamarea cu pricepere a frumoasei și greu de declamat poezii »Dormi în pace« de Al. Vlăhuță. Cum timpul era înaintat — ședința s'a ridicat cu adaosul, că ședința din Maiu, dacă vrea bunul Dumnezeu, o vom ține în localul propriu.

„Doamne ajută!“

Din Chior.

Reuniune de înmormântare. — Reuniune de cântări din Șomcuta-mare.

Că Chiorului îi este rezervat un loc de frunte în progresul nostru național, pe toată linia, mai desăvârșit dovedește faptul, că atât inteligența cât și bravul popor chiorean să știe însufleși pentru lucrări ideale, știe să nutrească altruismul curat și nobil și voește să se strângă, aleargă sub steagul ridicat în numele muncii și al progresului de obște și național.

Probă neîndoielnică au dat Chiorenii despre acestea în Dumineca trecută (la 21 l. c.)

Inteligența din Șomcuta-mare, ca mai cu isbândă să pornească munca intensivă a stringerii rindurilor, a hotărât ca seria folositoarelor instituții și așezăminte să o înceapă cu alcătuirea unei reuniuni de înmormântare. Și aceasta pentru cuvântul puternic, că întotdeauna e potrivit ca o muncă mare, uriașă ca locală să se înceapă cu forma cea mai lesne de priceput, cu forma cea mai puțin obligatoare, cu forma care în schimbul unor prea neînsemnate jertfe să dea răsplata cea mai mare și cea mai reală, mai pipăibilă. Numai încetul cu încetul, treptat se poate împrietini poporul cu tovarășii, cu asocierea muncii, capitalelor și intereselor vitale. Numai cu încetul va fi poporul în stare, ca însuși, cu propria lui inteligență să se poată convinge despre binefacerile asocierii.

De astfel de păreri a fost condusă inteligența din Șomcuta, când și-a început seria muncii sistematice cu alcătuirea unei reuniuni de înmormântare.

Că punctul de vedere al inteligenței a fost corect, că Chiorenii se știu și vreau să se însuflească pentru munca națională, pentru progresul național — a dovedit pe deplin în așteptatul interes, cu care poporul din Șomcuta a asistat la consfătuirea ținută Duminecă în scopul înființării unei reuniuni de înmormântare.

A fost deajuns ca Rev. Domn Ioan Serb, profesor em. și protopopul tractual să vestească în biserică, la sfârșitul slujbii, că e vorba să se alcătuiască o reuniune de înmormântare și credincioșii l-au urmat cu drag în școală, unde s'a ținut consfătuirea.

Aici Rv. D. protopop, încunjurat de inteligența din loc, între cari amintesc pe d-nii Nic. Nyilvan, avocat și director de bancă, inv. Blaga, inv. E. Pop, cassarul Mic, contabilul V. C. Osvadă, teologul Blaga, juristul Gheție etc. — prin o vorbire acomodată și lămuritoare a deschis consfătuirea.

Dl V. C. Osvadă a cetit și a explicat pe înțelesul tuturor proiectul de statute, ce s'a pregătit pentru înființarea reuniunii.

Cei prezenți au primit cu entuziasm statutele făcute după modelul celorlalte reuniuni române de înmormântare (în special cea din Sibiiu).

Deschizându-se o coală de subscriere, s'au înscris momentan peste 60—70 membri. Inscrierile continuă cu mult zel atât în Șomcuta, cât și în satele din jur.

Astfel în curând Chiorenii vor avea o puternică reuniune de înmormântare, ale cărei prea folositoare roade cred că vor împinteni inteligența și poporul la crearea și de alte așezăminte folositoare.

Duminecă după amiază (tot în 21 l. c.) s'a ținut adunarea coriștilor români din Șomcuta.

Presidentul Nic. Nyilvan a deschis adunarea, căreia i-s'au prezentat rapoartele conducătorului de cor dl învățător Elia Pop, a cassarului V. Buda și a bibliotecarului Ioan Mic a Vasilichi.

Din raportul conducătorului de cor remarcăm faptul laudabil, că din profitul curat al anului trecut s'au cumpărat 25 exemplare Călințarul poporului pentru coriști; s'a abonat »Foaia Poporului«; s'au cumpărat mai multe note și cărți de cetit și s'au împărțit mici ajutoare la coriști.

La propunerea dlui Elia Pop s'au aclamat ca membri onorari ai reuniunii de cântări din Șomcuta domnii: Iacob Murășan, profesor de muzică în Blaj, Timoteiu Popovici, profesor de muzică în Sibiiu și Ioan Vidu din Lugoș.

Dl E. Pop a prezentat apoi un proiect de regulament intern, care s'a primit întru toate.

Reuniunea, care este înființată dela anul 1889 (cu statute aprobate sub nr. 53.584/VII. 1889) are acum o avere de aproape 3000 coroane.

Averea e așezată în acții dela »Săt-măreana« și »Chiorana«. Reuniunea mai are 13 costume de călugeri; 10 violine și apoi un fond de ajutorare a coriștilor în cas de morb de 84 coroane.

Comitetului numai laudă îi revine pentru această nimerită manipulație a averii.

Mai are reuniunea și o bibliotecă constatătoare din 223 opuri, la a cărei înființare între alții a contribuit dl E. Pop, învățător cu 50 fl. și dl I. Blaga, inv. cu 20 fl.

Membrii în total sânt 57, dintre cari: 32 fondatori cu taxe de câte 20 cor., 3 onorari și 22 activi.

Comitetul nou ales al reuniunii se compune astfel:

President: Nicolae Nyilvan (care ocupă această onorifică funcție dela întemeierea reuniunii); vicepresident: Ioan Serb prof. em. și protopop; notar: Ioan Butean a Ștefan; cassar: Vasile Buda; controlor: Dr. ViCTOR Marc, avocat; bibliotecar: Ioan Mic a Vasilichi; conducătorul corului: Elia Pop, învățător. Și 3 membri în comitet: Ștefan Muntean, Mitru Peter și Ioan Butean a Melentii.

Până acum corul din Șomcuta s'a distins în mai multe rinduri prin prestațiile ce cu atâta dibăcie au fost conduse de neobositul domn Elia Pop. În curând o să ne desfășeze din nou cu un concert.

Cele bune — să s'adune!

Vasilache.

Dela „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu“.

Intrunire agricolă.

— Invitare. —

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului« va ține Luni, la 23 Aprilie (6 Maiu), ziua Sf. George, în comuna Loman o

Intrunire agricolă,

la care se va vorbi despre diferite afaceri economice și cu deosebire se va insista asupra însemnătății însoțirilor de credit sătești după sistemul Raiffeisen.

Ne luăm voe a invita la această intrunire pe toți membrii și spriginitorii reuniunii noastre.

Sibiiu, 29 Aprilie n. 1901.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«.

Dem. Comșa, V. Tordășianu,
pres. secretar.

Orașul petroleului.

În iarna trecută am dat știrea despre marele foc din orașul Bacu, unde s'au prăpădit o mulțime de oameni.

Orașul acesta având o populație de aproape 150.000 locuitori, situat în peninsula Apșeron, pe malul Mării-Caspice, este locul incendiilor celor mai dese, celor mai lungi și celor mai uriașe din lume.

În acest oraș focurile sunt foarte dese și durează câte trei, cinci și opt zile, ba une-ori și mai mult, — și nu se sting decât prin lipsă de aliment. Vederea acelor focuri pe cât e de măreață, pe atât e de sfâșietoare. Incendiile se întâmplă când în orașul negru, când în orașul alb, când chiar în afară de oraș.

Orașul negru este prelungirea îngrămădirii comerciale a orașului propriu zis. Este numit „negru”, pentru că are în adevăr această culoare. În acest oraș cerul nu se vede nici-odată din cauza stratului foarte des și gros de fum ce îl acoperă. — Pe o suprafață de peste 50 kilometri pătrați sunt așezate cea mai mare parte din rafineriile de petrol, usine, unele pe cât de imense pe atât de monotone din cauza mărimii lor. Zidurile esteriore ale acestor uzine au înălțimi, cari se schimbă cu rezervoare de petrol.

Usinele și rafineriile sunt situate și singure și în grupe.

În interiorul usinelor sunt ateliere, birouri și locuințe ticăloase de ale muncitorilor. Stradele orașului negru sunt desemnate printre șiruri de usine și rezervoare, și nu au nici pardoseală, nici trotuare. Pe aceste așa numite strade, piciorul calcă o mulțime de rețele de canale de tuburi sau șine; canale prin care curge petrolul trimis dela izvor la o destilărie, tube de metaluri, cari varsă produsele destilărilor în rezervoare imense ori în navale — cisterne, șine de drum de fer peste cari trec nenumărate vagoane — cisterne. Acesta este în puține cuvinte orașul negru.

Orașul alb urmează orașul negru tot pe țărmul mării. Atmosfera, în general plină de petrol în Bacu,

este mai pură și mai proaspătă în această parte a orașului. Cerul se vede, căci numeroasele fabrici de produse chimice necesare rafineriilor, nu aruncă fumul așa negru. Stradele sunt demne de acest nume și sunt încadrate de arhitectură. Frații Nobel, fondatorii industriei de petrol în Bacu, au în orașul alb vestita lor „Villa Petrolia”, zidită cu o eleganță suedeză și pe care nici un călător străin nu uită să o viziteze.

Să vorbim acum despre localitatea cea mai interesantă, despre Balkhani, situată la vre-o zece kilometri departe de Bacu.

Aci sunt izvoarele de petrol, necacatele fântâni țisnițoare de naftă.

Inchipuți-vă un cerc de cinci kilometri diametru încunjurat de dealuri văroase. În interiorul acestui cerc, format din năsip și marnă tare, se prezintă vederii peste 500 colivii de lemn înegrit cari se aseamănă cu coșurile usinelor. Acestea sunt puțurile de petrol. Ele nu produc neîncetat. Izvorul lor este întrerupt adesea și câte-odată timp destul de îndelungat. Împrejurul lor sunt lacuri de petrol, ale căror emanațiuni înăbușă atmosfera.

Pretutindeni este petrolul. Chiar în Bacu se ved emanațiunile acestor izvoare. Hainele sunt repede îmbibate. Rufele iau o nuanță galbină murdară. Ciaiul, apa, vinul, berea, toate lasă în gură gustul petroleului.

Stradele sunt stropite cu petrolul. Cea mai mare parte a locuitorilor își spală și mânilor cu petrolul. În fine totul e plin cu petrol, și ușor se pot prevedea efectele unei singure schinței.

Așa se esplică incendiile cele mari din Bacu.

Odată produsă flacăra, ea se întinde imediat la tot ce încunjură, căci totul este inflamabil. În fața incendiilor nu este absolut nimic altceva de făcut, decât de-a lăsa focul să se stingă singur prin lipsă de aliment. — apărând bine înțeles pe cât se poate împrejurimile locului incendiat și izolându-se astfel, ca flacăra să nu le poată cuprinde, însă din mijlocul flăcărilor nu se mai poate salva nimic.

La vre-o zece kilometri de Bacu,

pe mare, se pot vedea adesea spectacole minunate de frumoase.

Petrolul plutește deasupra mării, ear' gazurile provoacă în apă o ferbere asemănătoare cu aceea a șampaniei. Vederea e mai frumoasă de pe un vapor.

Dacă se aruncă călți aprinși, numai decât marea ia foc. Vaporul este încunjurat cu o aureolă strălucitoare de flăcări, cari vin să lingă coastele lui. Este o scenă din cele mai plăcute și mai uimitoare.

Nu mai știi, dacă plutești pe apă sau în flăcări. Puțin câte puțin gazele se consumă. Flăcările în agonie aruncă ultimele licăriri. Apoi se sting. Incendiul încetează... prin lipsă de aliment! Așa se termină toate incendiile din Bacu.

„M. d. l. p. r.”

PARTEA ECONOMICĂ.

Lucrarea pământului.

Precum la alte lucruri economice, așa și la lucrarea pământului, se recer anumite reguli, pe cari, dacă economul nu le împlinește la timp și cu acuratețe, nu-și poate ajunge scopul dorit. La lucrarea pământului avem să ne însemnăm două lucruri mai de căpetenie, și anume: timpul când e de a se lucra pământul pentru fiecare specie de sămănătură și modul cum e de a se face sămănatul. Timpul trebuie ales de așa, ca pentru fiecare sămănătură, când se lucra pământul, acesta să nu fie nici prea moale, dar' nici prea tare, ci să aibă gradul de mijloc între umezeală și uscăciune.

Dacă pământul se lucra în stare prea umedă, atunci la arat brazdele se țin într'una și, uscându-se în starea aceasta, se întărește prea tare, după-ce se uscă, așa, că sămînțele cultivate pe el abia pot străbate prin scoarța dela suprafață, ca să răsară, ear' dacă pământul când se lucra e prea uscat, atunci se fac bolovani, prin cari sămînțele sămănite, deasemenea nu pot răsări într'o măsură potrivită. De aceea economiștii practici și învățați au calculat, că când se lucra pământul, acesta să nu

Pățania unui Român cu doi Nemți.

(Urmare și fine).

Un domn însă îi zise: „tustul rumun tustul, fașe la noi un chin fript și șasă oi fiert”.

Românul par'că tot nu credea, că vor putea mânca atâta, și apoi carne de câne! Deci le zise: „Domnilor! pe la noi nime nu mănăcă câni fripți și nici oi ferte.”

— Fașe la noi un chin fript și șasă oi fiert! — să răști earăși un Neamț.

— Domnilor! — zise Românul de nou, — eu nu știu să vă frig nici câni și nici să vă ferb oi, căci nici n'am de unde, acum eată e întunec și apoi de unde știu să găsesc acestea și încă numai cu 2 fl.! Mai dați-mi, domnilor, mai dați-mi și apoi mă duc să caut ce poftiți!

Domnii însă nepricepând nici o iotă din ceea-ze zicea Românul, se mârniară de nou.

Românul nu mai așteaptă să zică nimic, căci își temeă pielea, deci pleacă prin pădure, că doar' va găsi el undeva pe cineva, bună-oară pe vr'un pëcurar să cumpere vr'o oaie să le facă de mâncare, că le chiorăiau mațele de foame.

Nu merse el mult și eată că eșind din pădure într'o poiană, află acolo o stână, cumpără o oaie, o junghia, o bell, o ferse într'o căldare mare și plecă cu ea, să o ducă Nemților de mâncare.

Ajungând el acolo află în loc de doi Nemți șese, veniseră adică 4 ca să caute pe cei-ze se rătăciseră. Acestia știau vorbi și românește. Nemții cei doi se plângeau cătră ceialalți de obrăznicia Românului, care îi batjocori scoțând limba înaintea lor.

Ajungând la ei Românul nostru zise: „Să trăiți, domnilor! Eată pe banii cari mi-ați dat numai o oaie am putut cumpăra, pe care v'am fert-o. Eată-o numai să o mănăcați și de mai aveți lipsă pëcurarul ne mai vinde, că și așa mor

toate de călbază, — dar' cănele nu voește să 'mi-l dea nici pe 50 fl., că numai acela îl are aci, și îi trebuie să-i păzească oile. El 'mi-a spus și calea pe unde să eșim din pădure, de voiți să mergem la oraș, ca să nu durmim peste noapte aici, cum aveți voe, mie 'mi-e tot una! Was sagt er? întrebără domnii pe Nemții ce veniseră. Acestia le spuseră vorbele Românului; atunci ei vëzând și oaia ce o scotea Românul dintr'un sac, se umflară de ris.

Românul însă tot nu știa de ce rid și crezând că merge pe conta lui, întrebă: — Domnilor! Să nu fie cu supărare, dar' eu nu cred să mănăc dumniilor carne de câne. — Vezi bine că nu, mă! Domnii au voit să-ți spună că să le frigi o găină și să ferbi șese ouă.

Românul tot cruce își făcu, apoi zise: „Să mă fie omorît, și n'aș fi știut ce poftesc domnii. D'apoi firește că atunci și doi fl. au fost prea mult, căt 'mi-au dat pentru acelea, numai așa-i, dacă nu

aibă mai mult ca 50%, adică ca jumătate din umezeala sa.

Ce se ține de modul lucrării pământului, trebuie observat, ca acela să se lucre potrivit, pentru cultura fiecărui soi de plantă. Astfel pentru cultura plantelor mai mari în paiu, pământul trebuie lucrat mai profund și mai des, ear' pentru cele mai mici în paiu, trebuie lucrat ceva mai pe deasupra. De regulă la ogor pământul trebuie să se lucre ceva mai profund, ca la întors și la sămănat. A lucra pământul de pildă și la sămănat tot așa de profund ca la ogor, nu numai că nu e folositor, dar' poate deveni chiar stricăcios prin aceea, că alunecă sămănta prea profund în pământ, unde nefiind pătrunsă deajuns de lumină și căldură, poate să putrezească și piară cu totul.

Peste tot, arăturile se împart în trei părți: arături afunde sau de ogor, cari trec peste 20 cm., arături mijlocii, cari trec peste 10 cm., și arături mai pe deasupra, cari nu trec peste 10 cm. Straturile afunde nu trebuie făcute dintr'odată, ci treptat, adică întorcându-se la facerea fiecărui ogor, câte o pătură tot mai subțire, din pătura cea moartă a pământului. Tot așa nu trebuie făcute arăturile nici tot la suprafață, de oare-ce atunci se sleiește pe încet pătura cea roditoare a pământului.

Pământul, până unde străbate plugul sau celelalte unelte economice, se numește pătura cea roditoare a pământului, (sol) ear' cel dedesuptul acesteia se numește pătura cea moartă (subsol). Pătura roditoare e de mare însemnatate pentru cultura plantelor, de oare-ce cu cât aceea e mai groasă, cu atât au sămănturile de pe ea o suprafață mai mare, de pe care să se poată nutri. De aceea se ară sau lucră pământul și altcum, ca pătura roditoare să se mănunțeze și țărâneze cât mai bine, ca astfel cu prilejul ploilor să se poată topi mai ușor sărurile aflătoare în ea, ear' sămănturile cu ajutorul rădăcinilor firoase, să poată suge mai ușor leșiile de lipsă pentru încolțirea, creșterea sau coacerea lor.

Dela modul, cum se lucră și îngrijește pământul atîrnă totdeauna și re-

ne-am putut înțelege. Cine știe ce vor fi poftit înainte de aceea, când au zis să le fac cu limba?!

— Colibă, ca să se scutească peste noapte.

— Pe legea mea de aș fi știut eu ce voesc, că m'au și bătut, dar' puteau să mă și omoare, tot nu 'i-aș fi priceput. Ba într'un rind, Doamne iartă-mă, gândisem că să nu fie nărozit, apoi ear' mă socotii, zicându-mi: de, domnii sînt sburdați și cine știe ce chef pocit au căpătat. După-ce le făcui cu limba, cum credeam că voesc ei, vėjui că n'am ghicit-o. Apoi de, eu dela coarnele plugului n'am putut învăța nemțește, dar' domnii's cu carte și au vreme, învețe ei românește, dacă voesc să vină pe la noi, că noi nu mergem la ei.

Atunci, când vor avè lipsă de colibă, nu vor mai zice să le fac cu limba, nici în loc de găini nu vor mai cere câni.

(Dr.)

George Cătană.

sulfatul recoltelor, de oare-ce s'a constatat, că pe unul și același soi de pământ, sămănturile pot să fie mai bune sau mai slabe, după-cum adică au fost și recerînțele de lucrat și sămănta sămănată.

Instrumentele sau uneltele pentru lucrarea pământului se împart peste tot: în unelte de mână, de vite și mașini. La începutul economiei uneltele pentru lucrarea pământului au fost numai de lemn. Cu aflarea metalelor s'au aflat și introdus și uneltele de fer, cari întrec în toate privințele pe cele de lemn.

Pe întinderi mici, cum e la cultura legumilor în mic, pământul se sapă cu hârlețul; pe întinderi mai mari însă, cum e la cultura bucatelor sau a legumilor în mare, pământul se lucră cu plugul tras de vite sau minat de puterea aborului și a electricității. După socoteala unui economist, lucrul omului e de 5—6 ori mai scump, ca cel săvîrșit cu vitele și de 40—50 ori mai scump, ca cel săvîrșit cu puterea aborului sau a electricității.

Dacă pământul nu s'ar mai lucra, el s'ar îndesa și împetri tot mai tare, așa, că în cele din urmă nu ar mai pute crește și esista nici o plantă nobilă pe el, ci numai buruieni nefolositoare, ba unele poate chiar și veninoase.

Fiecare sămăntură după cules sau recoltă lasă pământul, pe care a fost cultivată, într'o stare mai rea și mai săracă în materii nutritoare, ca cum a fost acela înainte de sămănat. De aci s'a ivit trebuința, de a lucra pământul în fiecare an de nou, dacă voim a cultiva noue plante pe el.

Prin lucrarea curentă, pământul își capătă toate acele însușiri, cari se recer pentru încolțirea, creșterea și coacerea nouelor plante. El devine mai permeabil, afenat sau pufăios, așa, că căldura, aerul, umezeala și lumina îl pot străbate mai ușor.

Prin lucrare și întoarcere, pământul se amestecă mai bine cu gunoiul, ce se întinde pe el, se mai sparg și nimicesc și cuiburile de șoareci și alte animale de pe sub pământ, se mai imprăștie și nimicesc rădăcinile și sămăntele buruienilor, apoi mulțimea de ouă și insecte stricăcioase sămănturilor și în

urmă pământul își recăștigă în parte puterea perdită prin dese culesuri (recolte).

Lucrarea curentă și îngrijirea pământului supus culturii vedese totdeauna pe economul harnic și practic în economie, pe când cel nelucrat și neingrijit cum se cade arată pe economul mai puțin harnic și practic în cele economice. Astfel dintr'o singură privire a pământului supus culturii, omul își poate face judecată și asupra proprietarului aceluia.

Așa stînd lucrul este prea firesc, ca fiecare econom să caute și aplice toate acelea unelte practice în economie, cu ajutorul cărora poate să facă din pământurile supuse culturii plantelor un adevărat raiu pămîntesc.

Ioan Georgescu.

Producerea sămăntei de trifoiu.

După-cum am vėjut atît din unele publicațiuni, cât și din prețurile de boltă, anul acesta prețul sămăntei de trifoiu s'a urcat într'un mod vedit. O dovadă aceasta, că producerea sămăntei de până acum, nu mai poate împăca trebuințele curente ale economilor, cari se ocupă cu cultura acestei plante și al căror număr se vede, că încă se sporește din an în an tot mai tare.

De altă parte, poate că chiar și producătorii de până acum ai sămăntei de trifoiu, vor fi făcînd unele greșeli, de nu se poate constata o producțiune mai îmbelșugată și din această sămăntă, așa că negușătorii au trebuit să urce prețul aceleia în dauna culturii trifoiului, atît de folositor pentru economia rațională a vitelor.

Imprejurarea aceasta ne dă prilej, ca să atragem luarea aminte a economilor nostri, cari se ocupă cu cultura acestei plante de nutreț, asupra producerii de sămăntă de trifoiu, arătându-le totodată și recerînțele mai însemnate, cari trebuiesc ținute la producerea aceleia.

Scopul producerii sămăntei de trifoiu este acela, ca economul să poată produce o sămăntă cât se poate de bună, de sănătoasă și de curată, nu numai pentru trebuințele sale, ci chiar și de vînzare, de oare-ce anul acesta un chilogram de sămăntă s'a vîndut aproape cu două coroane.

Sămănta de trifoiu trebuie aleasă totdeauna din anul al treilea, dintr'o trifoiște, care e ceva mai rară, căci dacă trifoiul e prea des, atunci paiul rămăne ceva mai subțire, prin urmare și sămănta va fi ceva mai măruntă. Dacă economul nu are trifoiu din al treilea an, atunci poate alege sămăntă și din al doilea sau chiar și din anul prim, din a doua cositură, adică din otavă.

Cositul trifoiului de sămăntă trebuie să se facă dintr'odată și pe timp frumos și senin, ca să se poată usca cât mai bine, căci cosindu-se pe timp mai umed sau ploios și neputîndu-se usca cum se cade, se mucezește și strică de cele mai multe ori nu numai nutrețul, ci chiar și florile cu sămănta. Pentru încunjurarea acestei scăderi, unii cultivători de trifoiu, se apucă și strîng numai florile roșii-uscate ale trifoiului. Pe acestea le pun apoi deoparte pe fînaș sau le transpor-

Țigani la vînat.

Cinci Țigani au plecat la vînatoare

Îmbrăcați 'n pieile goale,

Cu mâinile 'n buzunar.

Cu trei puști:

Două fără pat, ear' una numai cu țeva,

Poc în cer, poc în pămînt,

Poc în vița țigănească

... să 'i trîntească.

Au pușcat trei iepuri,

Doi au fugit, ear' pe unul nu 'l-au putut prinde.

Au venit acasă mândri

'Șiau pus ca să fearbă în cinci oale:

Două cu gura-'n jos,

Ear' două cu fundu-'n sus.

Trei n'au mîncat,

Ear' doi au răbdat.

Com. de I. Popa, inv. în Părșu.

tează direct acasă, unde le tot întind și le întorc, până când se uscă de se pot sfărâmi. Strinsul acesta de sămânță este tare migălos și în economiile cele mari nici nu se poate practica, fiindcă e împreunat cu multă pierdere de timp.

Precum e păgubitor a lăsa nutrețul sau sămânța de trifoiu ca să se mucezească, așa e păgubitor și a aduna florile aceluia și apoi a le usca în cuptorul de copt pâinea, după-cum fac unii economi nepricepuți, de oare-ce atât în cazul prim, cât și în al doilea sămânța își pierde une-ori cu desăvârșire puterea de încolțire. În cazul prim, sămânța are indeobște o culoare neagră-surie, ear' în cazul al doilea o culoare galbină roșcată. Se știe însă, că o bună sămânță de trifoiu trebuie să aibă o culoare galbină-violetă. (Va urma).

Cultura copitei la mânzi.

Pentru copitele mănzilor se poartă prea puțină grije. Sărmanele animale zac cu picioarele lor așa de mult în umezeală și necurătenie, încât copitele li-se moaie și devin sfărâcioase; materia cornoasă crește mai departe și capătă niște forme foarte urite. Cu cât e copita mai rea, mai urită, cu atât e și mersul calului mai rău, cu atât poate presta mai puțin și are valoare mai puțină. Fiind stricată forma copitei încă din anul întâiu, se strică și ținuta picioarelor. Și dacă se găsește mai târziu un potcovar mai de ispravă, care să dea copitei o formă mai cum se cade, ținuta picioarelor și mersul tot rămân rele și prin aceasta negrije ne-am stricat calul și ne-am micșorat câștigul. Trebuie să curățim deci începând cu mánzii cei mici copitele lor și afară de aceea să le ținem în formă potrivită, tăindu-le tot la 4 săptămâni.

Prin cultura copitei mai dedăm mánzul, ca să-și ridice fără a se feri și ori-și-când atât picioarele dinainte cât și cele dinapoi, lăsând pe om să lucreze la picioarele lui. Prin aceasta facem mánzul încrezător și blând. Cu calul nici nu poate să umble omul cu destulă grije, fiind un animal temător, care se irită curând. Prin o purtare înțeleaptă și domoală se îmblânzește curând, prin una aspră sau chiar dură se strică însă curând. Se poate zice cu drept cuvânt, că cai nărăvași din naștere mai că nu sunt, ci acestia au ajuns la firea aceasta în urma tractării, de care au fost împărtașiți. Atirna deci dela om să-și facă din calul lui un animal folositor sau nefolositor; dar creșterea trebuie începută și la el, ca și la om, din cea mai fragedă tinerețe.

Precum trebuie să dedăm mánzul cu cultura copitei lui, tot așa trebuie să-și dedăm și cu potcovăria. În scopul acesta îl ducem alături cu un cal mai bătrân la potcovar, unde vede tot lucruri noi, străine. Va tresări, sforăi, va călca în dreapta și în stânga, când va trebui să se uite la foc și va auzi larma ciocanului și a celorlalte unelte, ceea-ce însă nu are să ne mire. N'ar fi greșeală mai mare în cazul acesta, ca dacă am trage de căpăstru, ori chiar l-am lovit.

Cu aceeași blândețe purcedem la potcovit, când să-și ridicăm piciorul

prea sus, nici să nu l-î ținem prea mult ridicat. Potcoavele să fie cât se poate mai potrivite pe copită, căci altminterlea se strică calul. Dacă n'avem în comună potcovar bun, să nu cruțăm timpul și drumul până la altul dintr'alt loc, căci toate acestea le facem în interesul bine înțeles al calului și al nostru.

TAURUL.

Nu-i vorba, în multe comune românești observăm strădania, ca să-și câștige pentru ciurda de vaci un taur »de soiu«. Că se fac multe greșeli încă la alegerea lui, nu e de mirare, pentru-că lucrul e încă aproape nou la noi. Înainte de toate însă trebuie grijit la cumpărarea taurului, ca el să fie de rasă curată, adică să nu fie însuși o corcitură, căci în cazul acesta ne putem aștepta, ca vițșii să moștenească mai curând însușirile rele ale lui, decât pe cele bune. Ca să poată însă trece însușirile lui asupra prășilei se cere, ca taurul să fi ajuns un anumit grad de dezvoltare, ceea-ce nu se prea întâmplă înainte de-a fi implinit un an și jumătate din vârsta lui. Taurii folosiți mai curând nu pot transmite însușirile lor asupra vițșilor, cari moșteneză însușirile vacii, ceea-ce la noi e cu atât mai păgubitor, pentru-că noi folosim taurii de soiu mai bun pentru de-a căpăta o prășilă mai bună dela vaci de soiu mai rău.

Taurii frumoși trebuie ținuti până-ce au implinit cel puțin vârsta de 4 ani, cunoscut fiind din experiența de toate zilele, că în anul al 2-lea și al 3-lea sunt mai buni și că la vârsta aceasta transmit mai bine însușirile lor asupra prășilei. Vom ține deci, după putință, cât mai mult timp taurul, dela care căpătăm vite de soiul dorit, ceea-ce eară se poate cunoaște numai după-ce și prășila e mai mare.

Taurul, deosebi dacă e proprietatea unui singur econom, are lipsă de multă mișcare în liber și un nutreț puternic, care să nu-l îngrășe însă. Nu-i vom da deci nutrețul pentru vaci ori boi puși la îngrășat, ci mai curând unul care să se asemene cu al calului. Zilnic 2 chlgr. ovės, 2—3 chlgr. paie tăiate și 12—15 chlgr. fân i-ar ajunge. Ce privește mișcarea, de care are lipsă, vom face bine, dacă-l vom folosi câte puțin la tras. Prin înjugarea lui mai contribuim și la îmblânzirea lui.

Legea despre muncitorii de pădure.

Zilele trecute s'a publicat în foaia oficială ordinațiunea ministerială, prin care se hotărăște cu 1 Maiu a. c. intrarea în vigoare a legii despre muncitorii de pădure. În general, legea se aseamănă cu cea despre lucrătorii de apă și tren, deosebindu-se de ea numai unde o cer împrejurările particulare ale muncitorilor de pădure. Legea dispune, că la măsurături trebuie să se folosească măsurile oficiale obicnuite. Plata trebuie hotărâtă totdeauna până într'un ban. E strins oprit de-a plăti pe muncitor cu beuturi sau mărfuri, sau apoi de-a reține din plata muncitorilor pentru alte datorii. Tot oprită e și deobligarea muncitorilor de-a cumpăra dela un anumit

neguțător, de a-i socoti camete pentru avansuri sau de-a lua cambii pentru acestea. Plata prin mandate (de ori-ce formă ar fi) încă e interzisă. Întreprinzătorul e direct responsabil pentru pretenșiunile muncitorilor și în cazul, când acestia au fost angajați de plenipotențiatul sau subîntreprinzătorul lui. Întreprinzătorul sau plenipotențiatul, care a fost în curs de doi ani de două-ori condamnat, e eschis dela toate întreprinderile date de stat, jurisdicțiuni și comune. Până la 8 săptămâni dela intrarea în vigoare a legii trebuie să se scoată pentru muncitorii de pădure certificate.

Raportul general

al comitetului central al

„Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“;

pe anul 1899.

(Urmare și fine).

Cruda moarte în anul trecut a stins vieța membrilor nostri *Ioan Măcelariu*, not. emer. în Mercurea; *Ioan Bădilă*, jude r.; *Oprea Bărză*, propr., ambii din Sibiu; *Petru Fontaine*, not. pens. în Tălmăcel; *Valeriu Bologa*, dirigentul filialei »Albina« din Brașov.

Cu privire la afacerile noastre *interne* remarcăm, că comitetul în 1899 a ținut 10 ședințe, în cari s'au luat 164 concluse.

Numărul total al membrilor, conform consemnării de sub III., este 575, din cari fundatori 2, onorari 1, pe vieță 10, ordinari 550 și ajutători 12.

Cu privire la averea Reuniunii raportăm următoarele;

În anul 1899, conform rațiociniului, s'a realizat un venit de fl. 1885.10, ear' cu restul cassei din 1899 în sumă de fl. 1374.85, un venit deci de fl. 3259.95.

Din isvoarele proprii ale Reuniunii a încurs suma de fl. 2281.91, ear' restul de fl. 978.04 a încurs precum urmează: fl. 742.03 formează ajutoarele primite pentru esposiții, cum și venitul esposiției de poame; fl. 100.— este ajutorul comitatului pentru premiile esposiției de vite; fl. 33.97 este prețul orzului vândut și fl. 102.04 este subvenția comitatului la acoperirea speselor în cauza esportului de lapte la Constantinopol.

Sumele dela intratele rațiociniului în comparație cu budgetul dau următorul rezultat: s'a încassat mai mult ca preliminar, afară de titlul 5, la toate titlurile, și anume: la titlul 1. »Taxe dela membri« s'a încassat mai mult cu fl. 332.—; la titlul 2. »Interese« cu fl. 27.06; la titlul 4. »Venite extraordinare« cu fl. 632.03. S'a încassat deci mai mult ca preliminar cu fl. 964.03.

Din sumele investite în tipărituri și cărți s'a încassat fl. 83.79.

Din comparațiunea sumelor dela *esitele* rațiociniului cu budgetul se constată, că s'a spesat mai mult ca preliminar la titlul »Esposiții« cu fl. 215.—, la titlul tiparul raportului general cu fl. 1.25 și la titlul »Spese neprevăzute« cu fl. 12.44. Peste tot așa dar' la aceste titluri s'a spesat mai mult ca preliminar cu fl. 237.69 și față de suma erogatelor preliminate cu fl. 877.— s'a spesat mai mult cu fl. 171.80

Mai puțin spusat ca preliminar la titlul »Întruniri agricole« cu fl. 91.35, la titlul »Spese de cancelarie« cu 96 cr., la titlul »Distribuire de pomi« cu fl. 17.25; la titlul distribuire de vitele și alte specii de animale cu fl. 22.—, la titlul »Pepiniere« cu fl. 2.16; suma dela titlul »Distribuire de semințe«, dela titlul »Cărți agricole« și dela titlul »Pentru mașini agricole« a rămas necheluită. Peste tot așadar' la aceste titluri s'a spusat mai puțin ca preliminar cu fl. 151.72.

Sumele poziției 14, »Prețul orzului de Hanna« cu fl. 94.84, s'a acoperit în parte din prețul orzului vândut, ear' restul se va acoperi din prețul orzului vândut în a. c.; ale pos. 15 »Spese în cauza esportului de lapte la Constantinopol«, s'au acoperit de comisia economică comitatensă, ear' ale pos. 16 din venitul esposiției de poame.

În ce privește *super-erogatele*, ne permitem a le justifica astfel: premiile esposiției de vite și de poame s'au acoperit din subvenția comitatului și a Înaltului minister; pentru tiparul raportului general s'a cheltuit mai mult ca preliminar cu fl. 10.25, din cauză, că raportul a eșit în estindere mai mare de cum erau prevederile noastre, ear' la spesele neprevăzute am adaos fl. 15.80, cheltuiți cu repararea mașinii de sămănat, fl. 10.— predați dlui I. Chirca cu scop de a preîntîmpina primele cheltueli cu punerea în lucrare a cuptorului de uscat poame etc. Astfel justificate *super-erogatele* noastre reale în sumă de fl. 22.69, onorabila adunare generală se binevoiască a ne vota îndemnisarea recerută.

La fondul *neatacabil* s'a investit suma de fl. 500.50 în un scris fonciar »Albina« à cor. 1000.—; la acest fond au încurs fl. 100.— ajutor dela »Albina«, a 3-a rată cu fl. 20.— solvită de membrul fondator »Cassa de păstrare din Seliște«; fl. 40.— solviți de membrul pe viață dl Dr. Vasile Preda, avocat în Câmpeni, cum și interesele scrisurilor fonciare și cele ale capitalului elocat la »Albina«, Astfel acest fond cu finea anului trecut consta din scrisuri fonciare în valoare de fl. 1750.— și din fl. 121.35, elocați.

Averea totală în bani a Reuniunii constă din fl. 1871.35, fond neatacabil; fl. 40.28, fondul de premii al esposițiilor de vite; fl. 213.56, fondul de premii al esposițiilor; fl. 1454.81, în bani gata, sau în total din fl. 3580.—

Raționiniul cassariatului îl acudem sub IV.

Valorile din care se compune această avere, se ved din inventarul de sub V., cărui anexăm sub VI. consemnarea colecțiilor agricole.

Pentru anul 1901 ne luăm voe a supune aprobării D-Voastre proiectul de budget de sub VII. El prevede un venit anual de cor. 2270.— și tot atâtea cheltueli. La compunerea lui am acceptat titlurile și sumele din trecut, afară de unele mici urcări făcute la unii titli mai însemnați.

Pe baza celor de sus onorabila adunare generală se binevoiască:

1. A lua acest raport la cunoștință.

2. A esamina și a aproba raționiniul anului 1899 și a ne vota absolutul prescris.

3. A încuviința proiectul de budget pro 1901.

4. A vota mulțumită:

a) Înaltului minister pentru ajutorul de fl. 200;

b) Onorabilelor institute de credit amintite mai sus pentru ajutoarele de bani;

c) Onorabililor esponenti, cari au reces în favorul fondurilor esposițiilor întemeiate, dela premiile, ce li-s'au decernut.

5. A alege comitetul central pe un nou period de 6 ani.

Din ședința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului«, ținută la 18 Decembrie n. 1900.

Demetriu Comșa,
președinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

SFATURI.

Curățirea lampelor se face mai bine cu cenușă uscată. Cu aceasta frecăm, luând o bucată de hârtie moale, și păharul și mașina, ștergându-le la urmă cu o cârpă uscată. Cenușa absorbând tot petrolul (gazul) păharul și mașina se fac oglindă de curate.

Spălatul cărnurilor. Apa are însușirea de-a disolva albumina, zahărul și sărurile din carne. Lăsând o bucată de carne mai mult timp în apă, carnea perde mult din materiile ei nutritive, de aceea e bine să o spălăm iute și apoi să o scoatem din apă.

Un mijloc bun contra igrasiei (umezelii din pereți) e o soluție de 2 la sută de antimon, pe care o amestecăm în tenciuială. Soluțiunea aceasta e bine să o amestecăm și în varul folosit la spoit. Ea nu are miros.

Curățirea mânușilor. Fiind vorba de curățirea mânușilor colorate de glațee resp. piele, se recomandă următoarea procedură: Într'un păhar mic de lapte se disolvă 4 lingurițe de alcool și mânușile întinse bine se spală cu amestecul acesta, luând în ajutor un mic burete curat. Mânușile se întind apoi la soare sau la un loc cald, frecându-le în decursul uscării mai de multe ori între mâni și întinzându-le, ca să nu se sbârcească.

Mânușile albe se curată spălându-le cu un burete muiat în lapte și apoi frecat câteva ori peste o bucată de săpun alb. Sbicirea se face în felul arătat mai sus.

Cât timp e necesar să dormim?

Un copil sănătos doarme cea mai mare parte din timp în primele săptămâni ale vieții, ear' în vîrsta fragedă copiii sînt lăsați să doarmă cât vreau. Când copilul s'a făcut însă de șese sau șapte ani, când începe școala, somnul li se scur-

tează din ce în ce. La vîrsta de 10 sau 11 ani copilul nu mai e lăsat să doarmă decât 8 sau 9 cîsuri, pe cîtă vreme părinții ar trebui din contră să le poarte grija să doarmă timpul cît le este neapărat necesar, care este 10 sau cel mult 11 ore. Până la 20 de ani un tîner are nevoie de 9 cîsuri de somn și un om matur de 8. Somnul neîndestulător este unul din relele care ne bîntuie azi. Lipsa cuvenită și de niște condițiuni normale ale sistemului nervos, și mai ales ale creierului, atrage după sine o stare de plîns, ruina trupului și a minții, ear' sleirea, escitabilitatea și desordinele intelectuale iau treptat locul dorului de muncă, bunului traiu obșteșe și spiritului de inițiativă.

Știri economice.

Vînzarea de semințe. Curia a decis, că cel-ce vinde semințe, a căror încolțire e îndoielnică, e dator să despăgubească pe cumpărător și în cazul, când n'ar fi încheiat un contract deosebit sau n'ar fi garantat bunătatea lor.

Muncitorii în România. Viceconsulul austriac din Bêrlad îndeamnă pe cei-ce caută muncă în România să se provadă cu toate actele necesare, căci cei-ce nu le au îndură mari perderi când ajung la proces cu cei-ce le dau de lucru.

Stupăritul. În ministerul de agricultură se pregătește un proiect de lege despre esercitarea și scutul apiculurii.

Starea sîmănăturilor în România. După rapoartele sosite la minister, starea sîmănăturilor e escelentă în toată România.

Esposiție agricolă. La 1 Maiu se va deschide în Budapesta esposiția agricolă.

Starea sîmănăturilor la noi pînă la 15 Aprilie c. se presentă după rapoartele sosite la ministerul de agricultură astfel: Sîmănăturile se desvoaltă, din cauza timpului rece și mai ales vîntos, încet. Grânele și sîcările de toamnă stau însă bine. O parte din sîmănăturile de rapiță au degerat. În unele părți strică șoarecii și vermi. Ierburile încă au rămas înapoi în desvoltare, din care cauză, mai ales în nordul Ungariei, fînul s'a scumpit tare. Pagubele cauzate în vii nu sînt prea mari. Pomii înfloriți încă vor suferi.

Numărul vitelor cornute și al cailor din România e de 11 milioane.

Venitul din transporturi al căilor ferate pe Ianuarie a. c. a fost în Ungaria de 20 mil. 192.994 cor., în Austria de 43 mil. 520.335 cor.

CRONICĂ.

Domnul Dr. George David, candidat de avocat, de origine din Buciumșasa, în 20 Aprilie n. 1901 a depus cenzura de avocat la tabla reg. din Murș-Oșorheiu.

Alegere de protopopi. Pe 3/16 Maiu a. c., la 3 ore p. m., e convocat sinodul protopresbiteral al tractului Agnita pentru alegerea de protopresbiter. Alegerea, condusă de dl asesor M. Lazarca comisar, se va face în sala școlii române de acolo.

Pe 28 Aprilie (11 Maiu) e convocat în același scop sinodul protopresbiteral al tractului Turda. Comisar e dl Dr. Eusebiu R. Roșca.

Alegere de preoți. În 10/23 Aprilie a. c. a fost la Almașul-mic (tractul Orăștiei) alegere de preot. A fost ales dl Nicolau Todea, cleric absolut.

— În Dêncul-mare a fost ales săptămâna trecută clericul abs. I. Cotruș.

DI Aurel N. Pop, fiul neuitatului profesor gimn. Dr. N. Pop din Brașov, a dobândit cu succes diploma de inginer la școala de poduri și șosele dela politehnicul din Stuttgart.

Iubileul de 40 ani al unui profesor român. În ziua de Sf. George, 23 Aprilie st. v. a. c. se va sërba la Beiuș iubileul de 40 ani al de toți iubitelui profesor, dl *George M. Marinescu*. Fostii sei discipuli vor da cu ocaziunea aceasta un banchet în onoarea iubilantului, ear' tinerimea gimnazială îi va prezenta un frumos dar. „Domnul bun”, cum din deosebită afecțiune i-se zice, a fost într'adevăr un binevoitor al tuturor în viața sa, un bun prieten al dascălilor și poporului dela sate.

Cor bisericesc. Din Borloveni-vechiu ni-se scrie: Încă d-nii Pavel Boldea și Iosim Zerafin, de prezent capelani militari, au învățat pe mai mulți tineri, în frunte cu dl Ilie Ienia, codrean, cântările bisericești, așa că la Paștile din anul acesta s'au produs spre mulțumirea deplină a creștinilor. Multă plăcere religioasă a pricinuit acestora și felul, cum a sêrbat părintele T. Borchescu Învierea, mergând pe stradele iluminate la biserică cea veche. *P. Mofiu* și *P. Jurchescu*, epitropi.

Plângeri. Din Băița ni-se scrie: De când a venit bravul nostru învățător, dl Igna, s'a străduit mult, ca să aducă poporul la lumină. În anul 1896 s'a înființat prima-oară un cor bărbătesc în 4 voci, hotărîndu-se, ca tinerii să se adune de patru-ori pe săptămână. Fiecare corist a participat neîntrerupt la orele de probă, lăsând cârcima, jocul, etc. Resultatul s'a și observat, căci nîcînd n'a fost slujba în biserică noastră așa de frumoasă ca în timpul acela. În iarna trecută s'au produs în 4/17 Februarie cu o reprezentație teatrală, foarte bine succasă. Durere, că de atunci încoace a intrat cearta între coriști, așa, că pe Sfintele Paști corul n'a mai cântat. E foarte trist lueru și doare că bunul D-zeu s'ei reverse darul păcii peste coriști, ca să poată ajunge eară în starea de mai înainte.

A. M., junior, corist.

Din Murș-Sânt-Imbru ni-se scrie: Creștinii de aici au luat la Sf. Înviere paști plătite de Jidovul de acolo, căci preotul n'a voit să le servească pe cele plătite de ei cu 10 cor., ci mai bucuros le-a primit pe ale Jidovului cu 8 cor. *Sântimboreanul.*

Despre învățătorul din Dezmir, comitatul Clujului, încă ne scrie o persoană foarte aproape de dinsul, că ar avè purtări foarte nepotrivite cu caracterul de luminător al poporului. Amănuntele sînt prea dureroase, ca să le putem publica de data asta.

Denumire de jude militar. Dl *Corneliu Bardosy* din Sibiu, practicant auditor la judecătoria ces. și reg. de garnizoană în Viena, a fost numit ca primlocotenent de auditor al regimentului nr. 50 de infanterie Tr. V. L. mare duce de Baden, cu sediul în Brașov. Regimentul acesta are comanda sa de întregire în Alba-Iulia, se întregeste din comitatul Albei-inferioare, prin urmare este cel mai curat regiment românesc.

Cas de moarte. După o grea și îndelungată boală de 16 luni a răposat în 8/21 Aprilie, la 8 ore seara, fostul învățător *Moise Crina*, primul președinte al reuniunii de lectură din Bocșa-română. În mormântarea a avut loc Marți, în 10/23 l. c., în cimiterul gr.-or. rom. din Bocșa-română. Cuvântul funebrel 'l-a rostit preotul Iancu Ișfan Stan. Pe lângă preoții, învățătorii și fruntașii comunei au mai luat parte din comuna sa natală Călnic d-nii Iosif Ieremia, preot, N. Crăciun, notar și N. Sabin, învățător, apoi din Vasiova dl învățător Serafin Jurca.

Un proces monstru. Zilele trecute Curia din Budapesta a adus sentență în marele proces, intentat de biserică ortodoxă română contra bisericii sêrbăști din Timișoara. Se știe, că la desfacerea bisericii ortodoxe române de cea sêrbească, averea diferitelor comunități parohiale a rămas să se reguleze pe cale procesuală. Astfel vre-o 100 procese au fost puse în curgere și în mare parte câștigate de biserică română. Procesul contra bisericii sêrbăști din Timișoara, pentru o avere de aproape 300.000 coroane, s'a rezolvat nefavorabil pentru Români, respingînd Curia pretensiunea bisericii române și condamnându-o la 8800 coroane spese de proces.

Ajutor pentru ridicarea unei școli românești. Harnicul popor românesc din comuna Șireag, comitatul Solnoc-Dobăca, după-ce 'și-a ridicat case parohiale frumoase și o biserică pompoasă, voește acum să 'și zidească și un edificiu școlar corîspunzător recerînțelor timpului. Spre scopul acesta și fiindcă pe lângă toate încordările și jertfele proprii, lipsesc încă 2400 coroane, consiliul școlar din numita comună apelează la ajutorul tuturor Românilor, făcînd între altele următoarele declarațiuni caracteristice:

„Că sîntem un popor viguros și de viță dovedim cu acea împrejurare, că de aici au eșit căpitani comandanți Mihail și Gal în anul 1437, cum arată nr. 2 pag. 14 și nr. 55, 56 și 57 anul 1873 din foaia Asociațiunii „Transilvania”.

De aci avem un preot, un învățător și prin 1856 mai eșiră de aci din mijlocul nostru doi inteligenți, un major și un ziarist.

Astăzi cercetează de aici 4 studenți școalele din Năsêud și 6 prunci măiestriile; tot semne acestea îmbucurătoare, că sîntem doritori de înaintare și cultură.

În lipsă estremă, pîtrunși de convingerea, că școala noastră are și ea chemarea sa culturală, apelăm la bunăvoința inteligenței române.

Și vă rugăm să binevoiți a ne întinde un ajutor oare-care pentru edificarea școlii.

Ofertele marinimoase, cari se vor cuita în ziarele noastre, vă rugăm a le adresa dlui Petru Murșan Șireganul, proprietar în Șireag p. u. Somkerek comitatul Solnoc-Dobăca.

Recomandăm apelul acesta atențiunii deosebite a tuturor spriginitorilor culturii noastre naționale.

Coroane eterne. La fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” în amintirea regretatului *Clemente Boeriu*, fost contabil la banca „Iulia” din Alba-Iulia, au contribuit d-nii Dr. Alexandru Fodor, medic, Iguat Borza, cantinar și Ioan Pampu, inv. - prim., toți din Alba-Iulia, în total 3 coroane. Starea fondului 758 coroane 17 bani.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu” — proprietară de casă. Se știe, că Venerabilul consistor archidiececan a avansat reuniunii suma de 8000 fl., ce să se folosească la acuirea unei case. Consistorul a cumpărat pe calea licitațiunii publice cu suma de 8925 fl. casa din strada Bruckenthal nr. 17, în care reuniunea își va stabili localitățile sale. În scopul acoperirii prețului afară de consistor în ajutorul meseriașilor a sărit și „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu”, cum și „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu”, încât ambele închiriază câte o odaie pentru arhiv, ținerea ședințelor etc. în casa reuniunii sodalilor.

Stipendii pentru industriași. Camera de comerț și industrie din Brașov escrie concurs pentru 2 stipendii de câte 600 cor. pentru meseriași tineri, cari vor să 'și amplifice cunoștințele la o școală specială. Rugările timbrate cu 1 coroană să se înainteze până la 31 Maiu n. a. c. la biroul camerei. Pot petiționa numai tineri din comitatele Brașov, Têrnava-mare, Sibiu și Făgăraș. În rugare să se comunice numele, locuința, rapoartele familiare, cunoștințele limbistice, specialitatea aleasă și planul amănunțit al căii alese pentru perfecționarea lui. Petiției să alătore atestatul de naștere, atestatele școlare și cele despre ocupația de până acum, precum și un atestat de moralitate dela oficiul politic competent. Cei-ce vor obține stipendiul trebuie să se oblige în scris, că vor rămâne în patrie sau în cazul contrar vor restitui sumele primite ca stipendiu.

Foc. Din Murș-Uioara ni-se scrie, că zilele trecute i-au ars lui Nicolae Onac grajdul, coșerele cu cucuruz, lemnele, nutrețul și cămara cu bucatele. Paguba suferită e foarte mare, ear' că nu i-au pierit și cei 4 boi, ară să mulțumească numai la Partenie Moldovan și Roșca S., cari cu mare necaz i-au scos din grajd.

Furt de fete. În anul trecut furaseră doi feciori din Ghiorc, Vincentiu și Nicolae Nedu, o fată de 16 ani. Condamnați atunci la 2, resp. 6 luni temniță, au recurat, tabla însă a întărit sentența.

Bani falsi. Tot mai des se descoper banii falsi. Înainte cu câteva zile au ajuns în mâinile autorităților din Cluj piese false de 5 coroane, cu puțin înainte s'au pus mîna pe banii falsi la Turda și Murș-Oșorheiu. În timpul din urmă s'a descoperit o ceafă de falsificatori în comitatul Făgărașului. Aceștia se ocupau cu falsificarea de bancnote de 100 lei, bani din România, care le-au succés foarte bine. Ei sînt deja depuși în temnița judecătorei din Făgăraș.

Dar pentru biserică. *Dr. George Linul*, avocat și fiscal comitatens în Bistrița, cu ocaziunea încheierii tîrgului cu privire la clădirea bisericii noue în Rebrigoara, locul său natal, a donat 200 coroane acestei biserici. În numele populațiunii i-se aduce cuvenită mulțumită. *Dumitru Acul*, curat.-prim. *Anton Precup*, preot.

— Mai departe ni-se scrie din Poiana-Sibiului: La sărbătoarea Paștilor din anul acesta au dăruit la sfânta noastră biserică dela Vad creștinul Ilie Prodan Nițu o cădelniță foarte frumoasă de argint în preț de 27 coroane. Tot un frate al lui, Nicolae Prodan Nițu cu soția sa Ana născ. Muntean au plătit sfintele Paști la amândouă bisericile, făcând o cheltuială de 200 cor. Dl Ioan P. Bozdog, primar, a dat în Vineria cea mare făina, luminările și tot ce a trebuit la maslul cel mare și după-ace au isprăvit cu sfântul maslu, a dat și un prânz frumos la preoți și la diecii, cari slujesc la biserică. Creștineasca faptă a acestor buni oameni fie spre pildă și altor creștini. *N. S.*

Domnul Petru Pop, jude la tribunalul din Brașov este înaintat prin numire mai înaltă în clasa a VII-a. O bine meritată avansare.

Ovațiuni. Votându-se azi statutele fondului de pensii archidiececan, cu favoruri însemnate, sinodul a făcut ovații meritate deputaților *P. Cosma* și *Nic. Ivan*, cari au inițiat acum 10 ani acest fond și prin a căror conlucrare deosebită s'a activat.

Pertractare — împedecată. Din Mândra ni-se scrie: Direcțiunea bunurilor erariale din Făgăraș voind să reguleze dreptul de proprietate cumpărată — cu sîla — dela *Irimie Seracin* și 38 soți, toți din Mândra, afară de 3 Șercăieni, a mijlocit la judecătoria reg. ca pentru 18 Aprilie c. să se facă pertractarea la fața locului. În ziua numită toate partidele erau față, în frunte sub judele regesc și conducătorul cărților funduare. Românii au fost trimiși curînd la cancelaria comunală din Mândra, ca să aștepte acolo dreptatea, ear' domni după osteneala îndurată în trăsuri s'au retras la curtea domeniului erarial al Șercăiei. Într'un târziu se arată putericii la cancelarie, dar' vai! ostenelele cele mari, întefite prin odihna dela curtea erarială, au împedecat finalizarea pertractării. Erupțiuni sgomotoase, căroră le-a căzut jertfă masa din cancelarie, a silit pe un domn să rostească discursul: »Om bun, az nu pote face nimic, che domni județ, beteg, munye face traba». Dar' »traba» — și încă minunată — era făcută deja, deci și vorbele de adio ale poporului »la grajd cu domni!» au fost petec pe sacul potrivit. *P. L.*

Intunecime totală de soare va fi în 18 Maiu n. și se va vedea în o parte a Africeii-sudice, în Indii, Polinesia, Australia și Oceanul-indic. Intunecimea totală durează mai mult de 6 $\frac{1}{2}$ minute.

Furia poporului. Într'o comună din apropierea Cașoviei, pungașul *Stolices* s'a furigat zilele trecute în casa femeii *Pluner*, pentru a o despoia de bani și de viață. Femeia înspăimîntată începî să țipe. La strigătul ei veni repede o altă femeie din vecini, care vîzînd primejdia, în care se afla vecina ei, începî și ea să strige după ajutor. În momentul acesta însă *Stolices* scoase un cuțit, i-l infipse în piept și o luă la fugă. În sgomotul cel mare se ridică satul întreg. Poporul infuriat îi făcu ucigașului scurtă judecată, omorîndu-l cu ciomage.

Dela universitatea din Budapesta. Cât de mult le-a crescut creasta Evreilor, se vede și din cele întemplate în săptămîna aceasta la universitatea (cea mai mare școală) din Pesta. Un profesor de acolo, *Evreul Pikler*, învață între altele pe studenți, că n'au să creadă în D-zeu, că țeara, în care trăești, nu plătește atîta, ca să te jertfești pentru ea, și alte de acestea. Lucrurile acestea au scos în sfîrșit din răbdare și pe studenții unguri, atît de supuși *Jidovilor*, și *Luni* au început să strige cătră studenții evrei, veniți și ei la prelegeri:

— Afară cu Evreii! Loviți-i în cap!

— și cîntînd hep-hep.

— Afară cu miserabilii!

— Trăiască antisemitismul! trăiască »Alkotmány!» trăiască »Hazánk!»

Între mulți *Jidovi* bătuti și răniți amintim pe conducătorul lor bun de gură, *Kornfeld*, căruia drept răsplată pentru injurăturile sale i-au spart capul cu niște ciomege de fer. *Kornfeld* a fost dus la spital.

Convocări. Despărțemîntul »Alba-Iulia» al reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din archidieceasa gr.-cat de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ține în sensul §-lui 21 din statute adunarea generală de primăvară *Luni*, în 6 Maiu st. n. a. c. (la Sf. George), în școala română din *Ighiu*, la care se invită prin aceasta toți membrii fondatori ordinari și ajutători ai acestui despărțemînt, precum și toți spriginitorii învățămîntului nostru național.

— Despărțemîntul Făgăraș al reuniunii învățătorilor din archidieceasa gr.-cat de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ține adunarea de primăvară *Duminecă* și *Luni*, în 19 și 20 Maiu st. n. a. c. în comuna *Vad*, la care se invită *P. T.* membri, precum și toți binevoitorii școlii populare.

Luni seara petrecere teatrală cu joc.

— Prima filială a reuniunii învățătoresți gr.-cat. »*Mariana*», va ține adunarea sa anuală în 5 Maiu st. n. a. c. în localul școlii conf. gr.-cat. din *Mîtiței*, la care se invită *P. T. D. D.* membri, precum și toți aceia, ce se interesează de înaintarea învățămîntului popular.

Necrolog. Subscriși cu inima înfrîntă de nemărginită durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că preaiubita soție, mamă, fiică, soră și cumnată *Agristina Roman* născ. *Monea*, după un morb greu și numai de 9 zile, împărțită cu sfintele sacramente, în etate de 33 ani, și în al 18-lea an al fericitei sale căsătorii, și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului, în 15 Aprilie la 11 ore din noapte. Rămășițele pămîntești ale neuitatei defuncte s'au așezat după rîtul gr.-or. spre odihna eternă *Mercuri*, în 17 Aprilie a. c. la 3 ore d. a. în cimiterul gr.-or. din loc. *Fie-i* țîrina ușoară și memoria în etern binecuvîntată! *Streza-Cârțișoara*, în 17 Aprilie n. 1901. *Doroșteiu Roman*, ca sot; *Cornelia*, *Maria Silvia*, *Volumnia* și *Coriolan*, ca copii; *Pavel Monea*, paroch și *Maria Monea*, ca părinți; *Iuliana*, *Pavel*, *Maria*, *Ecaterina* și *Alexe*, ca frați; *Ioan Bucurenciu* și *Nestor Bălăcescu*, ca cumnați; *Ana Bucurenciu* și *Petru Bălăcescu*, ca cuscri.

Răposata a fost abonentă la mult prețuita »*Foia Poporului*» de 7 ani fără întrerupere, avînd o mare plăcere a cetî, dar' nu în taină, ci în public; pe copii îi învăța multe lucruri frumoase; ear' la femeii le cetia multe povețe economice din casă și grădină, esplicându-le la cari nu înțelegeau. De abia aștepta să vină *Dumineca*, ca să cetească în foaie despre învingerile *Burilor*, despre înaintarea *Românilor* la meserii, îndemnân-

du-i pe cei-ce au copii ca să-i dea spre a învăța meserie. În sfîrșit a fost o adevărată mamă pentru tot ce e român.

C.

Avansări în biserică română gr.-catholică. Ziarele din Budapesta aduc știrea, că *M. Sa Monarchul* a aprobat și a confirmat promovarea canonicului-cantor *Simeon Pop Mateiu* la treapta de canonic-lector, a canonicului-custode *Gavrila Pop* la treapta de canonic-cantor, a canonicului-școlastic *Dr. Aug. Bunea* de canonic-custode, a lui *Dr. Vasile Hosszu* de canonic-școlastic și a lui *Dr. Victor Smigelschi* la treapta de canonic-cancelar.

Feriți-vă de înșelători. Prin *Timișoara* umblă un anumit *Alexandru Gross*, care afirmînd, că e învățător, cearcă să pungășească pe negustori. Îndeosebi se ocupă cu cumpărarea de mașini agricole. La doi țărani din *Varșand*, *Costa Bozgan* și *Vasile Bătrănu*, le-a șterpelit 300 fl. sub cuvînt, că le cumpără mașini. Înșelătorul își mai zice și *Coloman Kemény* și *Coloman Singer* și e de vre-o 35 ani.

O rectificare. În legătură cu notița din nr. 9 referitoare la școala din *Herțegani* ni-se scriu următoarele: »Ajungînd afacerea coperirii școlii cu țiglă în discuția comitetului parochial, *Petru Moga*, ca membru al aceluiași comitet par. a fost de părerea, »cumcă fiind școala clădită din lemn înainte de asta cu 35 ani, din care o parte au putrezit, pentru a nu se face spese zădarnice să nu se acopere școala cu țiglă, ci aceea să se acopere earăși cu șindilă, căci și așa biserică nu dispune de bani. A fost mai departe de părerea, și cu dînsul și alții din comitet, cumcă partea nouă zidindă să nu se încorporeze de școală în partea aceea, unde nu are destulă lumină și să nu se înceapă lucrul până-ce nu se subșterne și întărește planul și preliminarul din partea *Prea Venerabilului* consistor. Prin propunerile acestea el n'a vrut deci să strice școlii, ci din contră, să-i folosească».

Mulțumită publică. În urma apelului publicat și în prețuitul ziar ce redactați, și adresat cătră inteligența română și colegi, au binevoit a ne trimite pentru bibliotecă: *On. redacțiune a ziarului »Bunul Econom»* din *Orăștie* 4 opuri de interes pentru parochienii noștri; dl paroch *Ioachim Muntean* din *Gurariului »Monografia comunei Gurariului»* de d-sa, ear' un binevoitor și iubitor de înaintarea în cultură a poporului nostru s'a oferit spontan a ne pune la dispoziție până când va apăre, ziarul »*Drapelul»* din *Lugoj*, pentru care primescă susnumiții domni mulțumita noastră, dorind ca bunavoința acestor *St. Domni* să servească spre exemplu și altora întru spriginirea școlii noastre. *I. Blaga*, paroch; *I. Boldea*, inv.; *Jibert*.

Miseria în Torontal. Poporațiunea din *Torontal* se află în pragul miseriei. Organele administrative deja se gîndesc la măsurile, ce ar trebui luate, pentru-ca să impedece foametea. Bieții oameni nu mai au bucate, lucru nu capătă. Cât de mult au scăpătat îndeosebi *Sîrbii* din *Torontal* se vede și de acolo, că numărul alegătorilor, deși s'a lătit dreptul de alegere, față de trecut totuși este mai mic. Causa e, că mulți și-au vîndut și ce biată moșioară au avut, și deci nu au nici minimul recerut de dare.

Emigrări în Bosnia. *Rutenii* din *Galiția* au început să emigreze în *Bosnia* și *Herțegovina*. Acum de curînd se vor așeza acolo vre-o 10.000 *Ruteni*. Guvernul regnicolar spriginește mult această emigrare.

20 coroane pentru hala de vânzare. Dl. Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni și soția sa d-na Sofia Chirtop n. Cothișel, precum aflăm, au dăruit la fondul de 20 bani, creat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu pentru acuirea unui local cu eventuală hală de vânzare suma de câte 10 cor., total 20 cor. La același fond au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Traian Meșianu, protopresb., Efrosina Meșianu n. Tipeiu, Sora Meșianu, Traian Meșianu jun. și Eugenia Meșianu (Zărnești), Dr. Augustin Dragits, medic (Hunedoara), Nicolau Aron, paroch, d-na Laura Aron, d-soara Iudita și Valeria Aron (Lașleul-român), Emilia Aron (Brașov), Lucian Balint, practicant la tribunal, Manoilă Burtea (Borgo-Prund), Ioan Șut, pantofar-cismar (Șaldorf).

Concursuri școl. Archidieceasa gr-cat. Blaj. — Cu ziua de 1 Iunie n. expiră concursul pentru postul în învățător în *Ajël*, distr. Mediaș. Ajutor dela stat 520 cor., din alodiu comunei 40 cor., repartiție 40 cor., cuartir și grădină de legumi. Tot până atunci e sub concurs postul de cantor-învățător în *Buda-veche și Deus*, distr. Cluj. Salar 200 cor. din repartiție, cuartir, stolele îndatinate, 90 metre cucuruz, 30 zile de lucru, 4 jug. 800° arător și fenaș, pentru lemne 32 cor.

Dieceasa gr-or. Arad. Postul de capelan temporal pe lângă parochul din *Diosig*, ppresb. Oradea-mare. Emol.: 1. 20 jug. catastr. arător. — 2. 75 măsuri bucate. — 3. 60 cor. — 4 Venitele stolare. — 5. Casa parochială și intravilanul. — 6 299 resp. 499 cor. dela stat. Terminul 20 Maiu v.

Meseriași în familiile de domnitori. Mulți membrii ai caselor domnitoare se ocupă din plăcere și cu câte o meserie. În familia Hohenzollern (familia regească din România și cea împărătească din Germania) e fiecare membru îndatorat să învețe o meserie. Împăratul Wilhelm II. e un bun culegător-tipograf, Regele Carol al României e mășar. Escelent mășar e și Sultanul, care își mai face și singur toate desemnurile pentru mobilele lucrate de el. Cumnatul lui Wilhelm, prințul Leopold e un ferar bun, care a prelucrat multe bucăți de fer cu ciocanul. Împărăteasa Austriei Elisabeta încă era culegătoare-tipografă, care-și culegea și tipăria singură toate poeziile, ce le făcea. Alexandru al III-lea al Rusiei era un bun lucrător de lemn, ear' fiul seu, Nicolae al II-lea e un plugar, pe care nu-l întrece nici un econom, când e vorba de arat, grăpat, sămănat și cosit. El se pricepe bine și la mulsul vacilor. Regele Umberto al Italiei a fost un bun pantofar, care nu știa numai să cârpească niște papuci eșiți din fason, dar' știa să facă și noi. La felul acesta de muncă îi îndeamnă pe deoparte trebuința de a munci și cu trupul, dar' mai ales dorința de a arăta, cât preț pun pe meserii și pe plugărie, adică peste tot pe muncă.

Secta Nazarenilor. În temnița «Csillag» din Seghedin sunt închiși 34 de Nazareni, cari fiind înrolați în armată n'au voit să prindă arma în mână, căci dela aceasta li oprește convingerea lor religioasă. După-ce-și vor face pedeapsa, earăși vor fi duși la casarmă, dar', precum s'a dovedit până acum, de frica pedepselor ei nu se vor abate dela principiile lor, pe cari și-le întemeiază în sfânta scriptură, ci mai ales prin suferințe se vor întări în credința lor. Directorul temniței deci a făcut o reprezentare la ministru, cerând ca prin blândețe și pe baza sfintei scripturi să fie capacitați Nazarenii, că a apăra patria cu arma în mână și a te jertfi pentru

ea nu stă în contradicere cu religionea creștină.

Tuturor le este cunoscut, că semințele de economie și de grădini ale lui Mauthner produc de trei-ori mai mult ca alte semințe. Escelente sunt îndeosebi semințele de napi impregnate cu marca firmei «Sternmark» și sunt a se deosebi de altele contrafăcute. Se pot cumpăra dela firma Mauthner în Budapesta.

Fluidul regenerator pentru cai al lui Kwizda. «Sport», revistă de specialitate pentru curse, vânat și cai, se pronunță asupra fluidului regenerator al lui Kwizda, în chipul următor: «Cele la sportări mari voește să conserve la caii sei vinele în curățenie, li-se recomandă fluidul regenerator al lui Ioan Francisc Kwizda, farmacist în Korneuburg lângă Viena. După fiecare întrebuintare, după-ce am frecat bine cu paie vinele frecăm picioarele calului dela genunche până sus la coapsă cu fluid regenerator, apoi îi aplicăm bandage ușoare; un mijloc acesta simplu și totuși de efect foarte folositor pentru conservarea vinelor în stare bună și capabilă de suportarea strapătelor și pentru delăturarea formării zoilor. Fluidul regenerator pentru cai ces. și reg. priv. al lui Kwizda n'ar trebui deci să lipsească nici unui proprietar de cai.

Tablouri românești.

La administrația «Tribunei» se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului Andreiu baron de Șaguna . . . cor.	—40
Portretul Metropolitului Sterca Șuluțiu	—40
Portretul profesorului Gregoriu Silași	—30
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului . . .	—30
Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii	—40
Catedrala din Blaj	—60
Conferența națională dela 1894 . . .	3.—
Românii la Debrețin	—60

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul Ioan Albu, București. În foaie au fost adrese de acestea. Îndată-ce vom mai căpăta, le comunicăm. Sau dă d-ta un anunț la inserate.

Dlul I. Haizea. Cât mai curând o să le vie rîndul.

Dlul I. Floaș. Idem.

Dlul George Borcoman, Cohalm. Trimițeți 45 cr. la librăria W. Krafft în Sibiu după cartea «Societăți de cumpătare», unde aflați toate lămuririle.

Dlul G. Medescu, Bozsor. Adresați-vă la S. Wagner, fabrică de ferărie, Sibiu, Heuplatz.

Dlul P. Zestran. Calculator repede în limba română nu e. Pentru o publicare de 3 ori, trebuie 3 cor. Trebuie să ne spuți ceva și despre d-ta, că ești funcționar, ai avere etc. Trimițând banii, ne comunică și asta.

Dlul Gregoriu Rus, Cs.-Gărbău. Să se adreseze la librăria Stein János, Cluj, de unde se ceară Gramatica de Moldovân Gergely.

Dlul Teodor Rotariu, Jdioara. Ne vom pune în legătură cu dl Șuluțiu.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș.

Proprietar: Pentru «Tipografia», societate pe acțiuni: Iosif Warachall

Un tinăr român

care știe bine limba maghiară și are scrisoare bună, se primește pe timp mai îndelungat numai decât ca adjunct de notar în cancelaria notarială a subscrișului.

Respectivul primește un salariu lunar de 26 coroane și alte accidentii, viptul întreg, cuartir și luminat afară de spălat.

Reflectanții să se adreseze la subscrișul.

Ioan Bunea,

notar în comuna Cacova, p. u. Orlat,

[34] 2—2

comit. Sibiului.

Nicolae Nedelcu,

măiestru copertor,

Sibiu, strada Rosmarinului nr. 12,

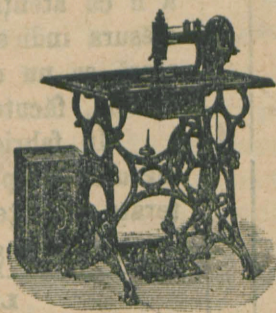
primește spre executare acoperiri de case cu țigle atât la oraș cât și la sate. Remunerațiune foarte modestă. [31] 3—3

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[10] 9—10

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Declarație.

Eu Ana Droc născ. Mușiu Urechie, din Rășinari, declar, că ori-cine va mai da dela datul acestui anunț ceva bărbatului meu Ioan V. Droc, fie pe datorie, fie într'alt fel, fie beuturi spirtoase, fie altceva, nu se poate aștepta la nici o plată. Deasemenea voi urmări pe cale legală pe toți cei-ce vor primi dela el obiecte sau altceva.

[134] 2-2 + Ana Droc născ. Mușiu Urechie prin Suroiu Dumitru.

Mori de cafea,

de piper, de mao, de urluială și de colori.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:

Aparate de măsurat și signat.

Instrumente pentru masari și sculptori.

Cuțite pentru gilen. — Cuțite de încrestat.

Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.

Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.

Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).

Cuptoare. — Frigători.

Mucava pentru coperiș. — Tăbli de izolare.

Trestie pentru strucatură. — Ciment.

Cărbuni de peatră și coacs.

Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).

Unelte pentru cultivarea albinelor.

Teascuri de copiat.

Curse pentru tot felul de animale.

Recusite de vânat și scrimă.

[36] 1-

Tot felul de feruri de călcat.

Instrumente pentru ferestrari

> dulgheri, bărdasi.

Cel mai ieftin magazin de cuie de potcoave.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-m'că nr. 32, la „Coasa de aur“.

Hotel nou.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că hotelul, aranjat din nou și după cerințele moderne, sub firma

„Hotelul Mihaiu“,

Sibiu, strada Turnului nr. 11

stă la dispoziția P. T. public călător.

Localități elegante pentru restaurant și cafenea. —

Bucătărie escelentă. — Vinuri naturale curate. —

Bere „Transsylvania“ de Habermann și „Bock“ dela

Trei-Stejari. — Prețuri moderate pentru odăi. —

Omnibus la ducere și venire dela gară. — Calese

stau la dispoziție pentru călători.

La o vizitare cât mai deasă invită cu toată stima

Mihaiu, hotelier.

Sibiu, în Aprilie 1901.

[35] 2-

Fluidul regenerător pentru cai

[31] 14-15

al lui Kwizda.

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în grajdurile Curții, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire, pentru potențarea forțelor înainte și după strapate mari, la scrintituri, la înțepenirea vinelor etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la

Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg. furnisor de curte.

Farmacisit în Korneuburg lângă Viena.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumindă Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcl-mare Nr. 8.

[2] 9-

